Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 230 (6834).

18 НОЯБРЬ ПАЙШАНБА

1976 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

Мухторхон Аъзамов етакчилик қилаётган бригада пахтакорлари 70 гектар пахта майдонидан 50 центнердан ҳосил кўтардилар. Улар меҳнат қилаётган Бекобод районидаги «Партия XXV съезди» совхози ҳам тайёрлов пунктларига 8900 тонна пахта етказиб бериб, йиллик планни бажарди. Мавжуд 2800 гектар майдондан 32 центнердан ҳосил кўтарилди. 6500 тонна пахта пўлат этаклардан тўкилди. 50 терим агрегатининг ҳар бири билан ўртача 120 тоннадан ҳосил йиғиб олинди. Механизаторлардан Ў. Абдураҳмонов, Ҳ. Абдураҳмонов, Б. Қосимовлар «зангори кема» бункерларидан 175—180 тоннадан «оқ олтин» тўкдилар. К. Қўчқоров, М. Бобоев, А. Ўроқов ўртоқлар бошчилик қилаётган бўлимларда ҳосилдорлик совхознинг ўртача кўрсаткичидан анча юқори бўлди.

Р. БАГИРОВ.

ҲАМКАСБЛАР, ҲОРМАНГИЗ

ОБЛАСТИМИЗДА социалистик мажбурият бажарилган куни меҳнатимиз самарасидан беҳад қувонган эдик. Бугун яна шодлигимизга шодликлар уланиб кетди. Республикамизда улкан хирмон уйилиб, юксак марра эгаллангавлиги тўғрисидаги хуш хабар ҳаммамизни ҳам тўлқинлантириб юборди. Қатор областлар, районлар, колхоз ва совхозлар зафар қучдилар. Кўзлаган маррани эгаллаб, эл-юрт олдида юзлари ёруғ бўлди. Эл қатори бизнинг колхоз пахтакорлари ниятларига етиб, юксак хирмонга баҳоли-қудрат ўз ҳиссаларини қўшдилар.

Бизнинг колхоз пахтакорлари 1003 гектар ерга чигит қадаб, гектаридан пландаги 31,13 центнер ўрнига 41,5 центнердан ҳосил кўтардилар, 4165 тонналик хирмон барпо этилди. Бу планда кўзда тутилганидан 1128 тонна зиёддир. Шундай қилиб, ўтган йилга нисбатан колхозимизда ҳосилдорлик гектар бошига 3,34 центнер ошди.

Ўтган йили колхозимизда машина билан 1107 тонна пахта терилган эди. Бу йил эса етиштирилган ҳосилнинг 3440 тоннаси машиналар билан, 725 тоннаси эса қўл кучи билан йиғиб олинди. Терим даврида 23 та машина ишлади. Ҳар бири машина бункеридан ўрта ҳисобда салкам 150 тоннадан пахта тўкилди. Пейсин Боймирзаев, Саидвали Турсунбоев, Мамах Сулаймонов, Эргаш Амиров сингари моҳир механик-ҳайдовчиларимиз, айниқса, намунали ишладилар.

Бу йилги шароитда етиштирилган ҳосилни йиғиб олиш осон бўлмади. Эрта бошланган ёгингарчилик туфайли катта қийинчиликлар юз берди. Лекин аҳдига вафодор пахтакорларимиз саросимага тушмадилар. Ишни сира бўшаштирмай давом эттиравердилар. Шундай қийинчиликларни енгган бир қатор бригада аъзолари ҳосилдорликни анча оширишга эришдилар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Хан Петр, кекса пахтакор Наби Ўринбоев бошлиқ бригада аъзолари гектаридан салкам 50 центнердан ҳосил олишди. Пўлат Мамақов, Юн Николай, Шарофат Абдуллаева бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 41—46 центнерга етди.

Колхозимиз меҳнаткашлари қолган ҳосилни териб олиш билан бирга келгуси йил мўл ҳосили учун тайёргарлик ишларини ҳам қизитиб юбордилар. Биз кузда барча экинлардан бўшаган 1900 гектар ерни шудгор қилишимиз керак. Шудгордан олдин ҳар гектар ерга 500—600 килограммдан суперфосфат солинаяпти. Хўжалигимизда ерга гўнг алмашлаб солиш тартиби амалга оширилаяпти. Чунки ҳамма ерга оз-оздан гўнг солишнинг нафи кам бўлади. Шунинг учун биз бир қисм кучсиз ерларнинг гектарига 20—25 тоннадан алмашлаб гўнг солишяпмиз. Бу йил шу тартибда 250 гектар ерга маҳаллий ўғит солинаяпти. Ҳозиргача 1100 гектар ер икки ярусли плуг билан 35—40 сантиметр чуқурликда шудгор қилиб қўйилди.

Хурсанали Умаралиев, Николай Пантиев, Вали Салимбоев, Қўшбой Ҳайдаралиев, Йўлдош Хоринов сингари моҳир механизаторларимиз ерларни сифатли шудгор қилиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Колхозимизнинг бошқа тармоқлари бўйича ҳам планлар ошиғи билан адо этилди. 650 гектар майдондаги канопнинг ҳар гектаридан 190 центнердан ҳосил олинди. Ҳозиргача сут соғиб олиш плани 103, давлатга сут сотиш плани 107 процент бажарилди.

Давлатга 81 тонна ўрнига 85 тонна гўшт сотилди. Тухум топшириш плани 148,7 процент адо этилди. Чорвадорларимиз 320 ўрнига 400 та бузоқ олиб, бу соҳада юқори натижага эришдилар.

Биз ўнинчи беш йиллик тўнғич йилида республикамиз пахтакорлари эришган улкан ғалаба билан ҳамкасбларимизни чин кўнгилдан табриклаймиз.

Иброҳим ЮНУСОВ,
Қуйи Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз раиси.

Янгийўл пахта тозалаш заводи меҳнат аҳли йиллик планини муддатидан илгари бажариб, пландан ташқари 3 миллион 650 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиш мажбуриятини олди. Суратларда: (юқоридан) тозалаш цехининг пешқадам ишчиси Валентина Брежнева ва тозалаш цехининг участкаларидан бирини кўриб турибсиз.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

● **ЯНГИЙЎЛ.** Пахтакорларга Тошкент ҳисобот-бухгалтерия техникумининг студентлари яқиндан ёрдам бердилар. Муҳаббат Мирзаева, Мукаррам Ўрозова, Рамазон Холов, Узоқ Шаймуродов каби студентлар кундалик пахта териш нормасини 1,5—2 баробар ошириб бажардилар. Шўралисой участкасининг пахтакорлари техникум студентларидан беҳад мамнун бўлмоқдалар.

Р. ОМОНОВ,
Х. Турсунқулов номли колхоз.

● **ОҚҚЎРҒОН.** Алисултон Фоиқов етакчилик қилаётган бригада пахтакорлари 85 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 37 центнердан ҳосил кўтардилар. Етиштирилган ҳосилни йиғиб-териб олишда механизаторлардан Қўшали Исмоилов, Камол Мамадалиев, кўпминг килограммчилардан Гулсанам Муродова, Норҳол Ражабовалар алоҳида ўрнак кўрсатиб меҳнат қилдилар. Ҳозир бригада пахтакорлари далаларни ҳосилдан тозаламоқдалар.

А. АБДУСАМАТОВ,
Навоий номли колхоз.

● **БЎКА.** Шарифжон Валижонов бошчилик қилаётган бригада заршунослари 75 гектар пахта майдонидан 48 центнердан ҳосил йиғиб олдилар. Бу колхоз бўйича кўтарилган ҳосилдан гектар бошига 12 центнердан кўп демакдир. Ҳозир колхоз далалари ҳосилдан тозаланиб, шудгорланмоқда.

З. ХАЛИМОВ
Ҳамза номли колхоз.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ЎРТОҚ И. БРОЗ ТИТО БИЛАН УЧРАШДИ

Ўртоқ Л. И. Брежнев билан И. Броз Тито 16 ноябрь тушдан кейин Белград яқинидаги Добановци резиденциясида бўлиб, дўстона суҳбатлашдилар. Суҳбат самимий вазиятда, одатдагидек очиқ кўнгиллилик ва ўзаро ишонч руҳида ўтди.

КПСС ва ЮКС раҳбарлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Югославия Коммунистлар Союзи ўртасида муносабатларни ҳар тарафлама ривожлантириш ва кенгайтириш масалаларини муҳокама қилдилар. Ҳар иккала партия ўртасида ҳамкорликнинг кенгайтирилиши Совет Иттифоқи ва Югославия халқларининг қардошларча дўстлигини янада кучайтириш учун мустаҳкам негиз бўлади, деб якдил фикр билдирилди.

Л. И. Брежнев билан И. Броз Тито ўртоқлар суҳбат давомида халқаро муносабатларнинг баъзи муҳим проблемалари юзасидан фикрлашиб олишни давом эттирдилар. Улар КПСС билан ЮКС Европа коммунистик ва ишчи партиялари Берлин конференциясининг қарорлари руҳига амал қилиб, тинчлик, халқлар хавфсизлиги ва социал тараққиёт учун курашда коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлашга кўмаклашишга интилаётганликларини таъкидлаб ўтдилар.

Суҳбат тамом бўлгандан кейин кечки зиёфат берилди. Зиёфатда И. Броз Тито ва Л. И. Брежнев ўртоқлар билан бирга музокараларда қатнашаётган совет ва югославиялик ўртоқлар ҳам ҳозир бўлдилар.

Л. И. Брежнев билан И. Броз Тито ўртоқлар кечқурун Белградга қайтиб келдилар.

(ТАСС).

СОВЕТ-ЮГОСЛАВИЯ АХБОРОТИ ИМЗОЛАНДИ

БЕЛГРАД, 17 ноябрь. (ТАСС). Бугун бу ерда Совет-Югославия музокаралари тугади.

Оқ саройда Совет-Югославия ахбороти имзоланди.

Ахборотни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ҳамда ЮСФР президенти, Югославия Коммунистлар Союзининг Раиси И. Броз Тито имзоладилар.

Имзолаш маросимида Совет Иттифоқи билан Югославия Социалистик Федератив Республикасининг партия ва давлат арбоблари ҳозир бўлдилар.

Совет-Югославия қўшма ахбороти имзоланиши муносабати билан ўртоқ Л. И. Брежнев музокараларнинг Югославия томонидан иштирокчиларига мурожаат қилиб, бундай деди:

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз дўстлар!

Бугун биз муҳим бир ҳужжатни имзолаяпмиз. Орадан бир неча дақиқа ўтгач хайр—хўшлашамиз. Сизлар билан хайрлашаётиб, бир неча оғиз сўз айтишга рухсат этгайсиз.

Даставвал айтишим лозимки, мени ва ўртоқларимни қизғин, ҳақиқатда қардошларча қабул қилиб олганлигингиз учун сизларга ташаккур. Биз бундан астойдил тўлқинландик.

Биз ғоятда сермазмун ва очиқ музокаралар олиб бордик. Бизда ҳар иккала томон мамлакатларимиз, халқларимиз, партияларимиз ўртасидаги ҳамда мамлакатларимиз ва партияларимиз раҳбарлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш истагида бўлганлиги шу музокараларнинг асосий ўзаги бўлди, деган чуқур таассурот қолди.

Бу дўстлик нимани билдиради? Бу дўстлик биздаги ибора билан айтганда, партияларимиз тинчлик учун, социализмнинг тантанаси тўғрисида Маркс—Ленин ғояларини амалга ошириш учун олиб бораётган тарихий курашда доимо бир-биримизнинг мададимизни сезиб туришимизни билдиради.

Унутилмас уруш йилларидан бери ёдимизда қолганидек, бу ҳис-туйғулар — буюк кучдир.

Ҳозирги яхши ҳужжат оқибатида қилинадиган ишлар унда ёзиб қўйилганидан анча катта бўлади, деб ишонч билдиришга рухсат этгайсиз.

Сизнинг ажойиб мамлакатингизда социализм қуриш ишида сизларга сидқидилдан янги-янги катта муваффақиятлар тилаймиз.

Бизга кўрсатган унутилмас меҳмондўстлигингиз учун яна бир бор сидқидилдан кўп раҳмат.

Ўртоқ И. Броз Тито жавоб нутқида бундай деди:

Ўртоқ И. БРОЗ ТИТО нутқи

Ҳайрлашиш чоғида Сизга бир неча сўз айтишимга рухсат бергайсиз.

Аввало, шу нарсани айтишни истардимки, мен ва менинг дўстларим бу учрашувни кўпдан буён кўтардик. Биз Киевда учрашганимиздан буён орадан уч йил вақт ўтди. Шу учрашувдан кейин халқаро ҳаётда ҳам, шунингдек икки томонлама муносабатларимизда ҳам кўп нарса ўзгарди.

Мен кутганимдек, бизнинг музокараларимиз очиқ ва самимий руҳда ўтди. Биз эришган ютуқларимиз тўғрисида, нималарни тузатиш кераклиги ва нималарни кун тартибидан олиб ташлаш зарурлиги ҳақида ҳамда муносабатларимизни бундан буён қай йўсинда ривожлантириш лозимлиги ҳақида бир-биримизга ўртоқларча гапириб бердик.

Музокараларимиз ғоят муваффақиятли ўтди, деб ўйлайман. Бу музокаралар муносабатларимизни янада ривожлантириш учун катта аҳамиятга эга бўлади. Бу эса шу хусусда ҳар қандай бўлмағур уйдирмаларни тўқиганларга ҳам жавобдир.

Сизнинг визитингиз шундай қисқа бўлиб, мамлакатимиз билан яхшироқ таниша олмаганингиздан афсусланамиз. Сизнинг сўнгги визитингиздан кейин ўтган давр ичида мамлакатимизда кўпгина ўзгаришлар бўлди. Мамлакатимиз йилдан-йилга тобора жадал ривожланмоқда. Сиз мамлакатимизда кўпроқ бўлганингизда халқимиз қандай яшаётганлигини, улар халқингизга қандай муносабатда бўлаётганлигини кўрган бўлар эдингиз. Дарвоқе, Сиз буни гарчи иш куни бўлса ҳам, кеча кўчаларда кўра олдингиз. Кишиларимиз Сизни, ўртоқ Брежнев, Сизнинг сиймонгизда эса совет халқини ҳам табриклаганликларини кўрдингиз.

Аминманки, биз рўёбга чиқарадиган нарсалар ушбу ҳужжатда ёзилганидан ҳам зиёда бўлади.

Делегациямиз составида бўлган ўртоқлар номидан ва ўз номимдан айта оламанки, биз ҳаммамиз визитингиздан ва музокаралардан мамнунмиз.

Визитингиз учун Сизга миннатдорчилик билдираман. Совет Иттифоқига боришга таклиф қилганлигингиз учун ташаккур изҳор этаман ва бу визит кўп кутиб қолинмайди, деб ишонаман.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ЮГОСЛАВИЯДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти, Югославия Коммунистлар союзининг Раиси ўртоқ И. Броз Тито таклифига биноан Югославияда дўстона визит билан меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 17 ноябрь куни Белграддан Ватанига жўнаб кетди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, ТАССнинг Бош директори Л. М. Замятин ўртоқлар Л. И. Брежнев билан бирга Белграддан жўнаб кетдилар.

Югославия Социалистик Федератив Республикасида қабул қилинган қоидага биноан Оқ сарой олдида ўртоқ Л. И. Брежневни кузатиб қолиш расмий маросими бўлиб ўтди. СССР ва ЮСФР давлат гимнлари ижро этилди, 21 марта фахрий салют залпи янгради. Л. И. Брежнев билан И. Броз Тито ўртоқлар фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар. Л. И. Брежнев билан И. Броз Тито ўртоқларга пионерлар гулдасталар тақдим этишди.

Ўртоқ И. Броз Тито, ЮСФР Президиумининг аъзоси, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси Э. Кардель, ЮСФР Президиуми Раисининг ўринбосари, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси В. Жаркович, ЮСФР скупшчинасининг Раиси, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси К. Глигоров, Иттифоқ Ижроия вечесининг раиси, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси Ж. Биедич, Югославия меҳнаткаш халқ социалистик союзи Иттифоқ конференциясининг раиси, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси Д. Петрович, Югославия касаба союзлари иттифоқ кенгашининг раиси, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси М. Шпиляк, Сербия Социалистик Республикаси Президиумининг Раиси Д. Маркович, Сербия Коммунистлар Союзи Марказий Комитетининг Раиси, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси Т. Влашкалич, ЮКС Марказий Комитети Президиуми ижроия комитетининг секретарлари Ю. Билич, А. Грличков ва В. Срзентич, ЮКС Марказий Комитети Президиуми ижроия комитетининг аъзоси Д. Видич, Иттифоқ ижроия вечеси раисининг ўринбосари, Ташқи ишлар Иттифоқ секретари, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси М. Минич, Халқ мудофааси иттифоқ секретари, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, армия генерали Н. Любичич, Сербия Социалистик Республикаси скупшчинасининг Раиси Ж. Василевич ҳамда Югославиянинг бошқа партия ва давлат раҳбарлари ўртоқ Л. И. Брежнев билан самимий хайрлашдилар.

Белграднинг фахрий эскорт ҳамроҳлигида автомашиналар кортежи ўтган кўчалари ва майдонларида белградликлардан ўн минглаб кишилар Леонид Ильични самимий табриклаб турдилар.

СССР ва ЮСФР давлат байроқлари билан безатилган аэродромда ўртоқ Л. И. Брежневни Югославия Коммунистлар Союзи Марказий Комитети Президиуми ижроия комитетининг секретари С. Доланц, Югославия Коммунистлар Союзи Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Югославия Социалистик Федератив Республикасининг СССРдаги элчиси Й. Смоле, шунингдек КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Югославия Социалистик Федератив Республикасидаги элчиси В. И. Степаков кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 17 ноябрь куни Белграддан Москвага қайтиб келди. Ўртоқ Л. И. Брежнев ЮСФР президенти, Югославия Коммунистлар Союзининг Раиси ўртоқ Иосип Броз Тито таклифига биноан дўстлик визити билан Югославияда меҳмон бўлиб турди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, ТАСС Бош директори Л. М. Замятин ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга Москвага қайтиб келдилар.

СССР давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида ўртоқ Л. И. Брежневни Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, Я. П. Рябов ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Б. П. Бугаев, Г. С. Павлов, Н. М. Пегов, Н. А. Щелоков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидатлар С. К. Цвигун, Г. К. Цинев, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси Ю. М. Чурбанов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. Г. Ковалев, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Г. Х. Шахназаров, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида ЮСФРнинг СССРдаги муваққат ишлар вакили И. Жукич, ЮСФРнинг СССРдаги элчихонаси дипломатия ходимлари бор эди.

(ТАСС).

НЕПАЛ КОРОЛИ ТОШКЕНТДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Непал короли Бирендра Бир Бикрам шах Дева 17 ноябрь куни эрталаб Тошкентдан Москвага жўнаб кетди. У СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқига келди.

Малика Шарада Ражья Лакшми Деви шах, Ташқи ишлар министри Кришна Раж Арьял, непаллик бошқа меҳмонлар, шунингдек СССРнинг Непалдаги элчиси К. Б. Удумян, Непалнинг СССРдаги элчиси Жагдиш Шамшер Жанг Бахадур Рана король билан жўнаб кетди.

Непал, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида Непал королини ва унинг ҳамроҳларини СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, республика ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари, республика министрлари кузатиб қолдилар.

(ЎзТАГ).

РАСМИЙ ВИЗИТ БИЛАН

Непал короли Бирендра Бир Бикрам шах Дева СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан 17 ноябрь куни расмий визит билан Москвага келди.

Непал ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган аэродромда олий мартабали меҳмонни СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, СССР Маданият министри П. Н. Демичев, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Меҳмонларни меҳнаткашларнинг намояндалари табрикладилар.

Фахрий қоровул бошлиғи Бирендра Бир Бикрам шаҳ Девага рапорт берди.

Непал ва Совет Иттифоқининг давлат гимнлари ижро этилди.

Н. В. Подгорний билан Бирендра Бир Бикрам шах Дева фахрий қоровул сафи олдидан ўтишди.

Меҳмон автомобилга тушиб мотоциклчилар фахрий эскорти ҳамроҳлигида ўзи учун ажратилган резиденция томон йўл олди. Москванинг меҳмонлар ўтган кўчалари ҳамда майдонлари Непал ва СССРнинг давлат байроқлари билан, табрик сўзлари ёзилган транспарантлар билан безатилган эди.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ—ИВАНОВО

МЕҲНАТ МУСОБАҚАСИ ДАВОМ ЭТАДИ

[Тошкент ва Иваново областлари халқ хўжалиги айрим тармоқларининг 1976 йил январь-октябрдаги иш якунлари].

	Тошкент	Иваново
САНОАТ		
Ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши, процент ҳисобида	105,09	102,1
Реализация планининг бажарилиши, процент ҳисобида	103,3	100,9
Планга қўшимча реализация қилингани — миллион сўмлик	126,2	39,6
Реализация планини бажармаган корхоналар сони	17	52
Саноат ишлаб чиқариш ходимлари сонининг ўтган йил шу давридагига нисбатан ўзгариши	101,0	100,4
Меҳнат унумдорлигини ошириш планининг бажарилиши — процент ҳисобида	104,8	101,8
Меҳнат унумдорлигини ошириш планини бажармаган корхоналар сони	59	86
Калава ишлаб чиқариш планининг бажарилиш проценти	96,7	97,8
Газлам ишлаб чиқариш планининг бажарилиш проценти	99,4	96,8
ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ		
Асосий чорвачилик маҳсулотлари харид қилиш планининг бажарилиши. Барча категориядаги хўжаликлардан планга қўшимча харид қилингани ҳам шу ҳисобга киради		
қорамол ва парранда	101,8	76
сут	100,3	90
тухум	81,7	87
1976 йил январь-октябрида колхоз ва совхозларда чорвачилик маҳсулотлари реализация қилиш ва тирик вазнда гўштга топширилган асосий қорамол ва парранда турлари — минг тонна	27,4	33,6
1976 йилнинг январь-октябрида 1975 йилнинг январь-октябрига нисбатан	109,3	84
Ялпи сут соғиб олиш — минг тонна	106,3	256,9
1976 йилнинг январь-октябрида 1975 йилнинг январь-октябрига нисбатан	107,8	93
Товуқ тухуми тайёрлаш — миллион дона	144,9	205,5
1976 йилнинг январь-октябрида 1975 йилнинг январь-октябрига нисбатан	102,6	102
Ҳар бош қорамолдан ўртача сут соғиб олиш—килограмм	2597	1751
1976 йилнинг январь-октябрида 1975 йилнинг январь-октябрига нисбатан	105,1	88
Товуқнинг ўртача тухумдорлиги	146	197
1976 йилнинг январь-октябрида 1975 йилнинг январь-октябрига нисбатан	104,3	92
ДАВЛАТ МАБЛАҒЛАРИ ҲИСОБИГА АМАЛГА ОШИРИЛГАН КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ		
Капитал маблағ сарфлаш планининг бажарилиш проценти	89	85
Қурилиш-монтаж ишлари планининг бажарилиши	90	85
Турар-жойга сарфланган капитал маблағ планининг бажарилиши	87	96
САВДО		
Давлат ва кооператив савдоси товар обороти планининг бажарилиш проценти. Умумий овқатланиш ҳам шу ҳисобга киради	101,3	101,7
Чакана тармоқ товар обороти	101,2	101,6
Умумий овқатланиш товар обороти	102,1	102,4
МАИШИЙ ХИЗМАТ		
Маиший хизмат кўрсатиш ҳажмининг бажарилиш проценти	101,5	100,6

Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти Югославия Коммунистлар союзининг раиси ўртоқ Иосип Броз Титога

Меҳмондўст Югославия территориясидан жўнаб кетаётиб, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва совет халқига нисбатан самимий дўстлик ҳис-туйғулари учун, мен ва ўртоқларим ЮСФРда бўлган чоғимизда биз ҳамиша сезиб турган самимият, сидқидиллик ва шодиёналик учун Сиз, ўртоқ Титога, Югославия Коммунистлар Союзи Марказий Комитетига, мамлакатингизнинг қардош халқларига яна бир карра чуқур миннатдорчилик изҳор этаман.

Сиз билан олиб борган музокараларимизнинг якунларига юксак баҳо бераман. Бу музокаралар ҳар икки томон мамлакатларимиз халқларининг манфаатлари йўлида, социализм ва тинчлик манфаатлари йўлида Совет-Югославия дўстона муносабатларини бундан буён ҳам изчиллик билан ривожлантира беришга маҳкам бел боғлаганликларини яна бир бор намойиш қилди.

Партияларимиз ва мамлакатларимизнинг ҳар томонлама ҳамкорлиги, Совет Иттифоқи билан Югославия халқларининг қардошларча дўстлиги мустаҳкамланиб, кенгаяверсин!

Л. БРЕЖНЕВ.

Тошкент трактор заводи республикамиздаги энг йирик саноат корхоналаридан биридир. Бу ерда халқ хўжалиги учун зарур бўлган техника қуроллари ишлаб чиқарилади. Суратларда: (чапдан) заводнинг бош йиғма конвейери. Бу участкада трактор қисмларини йиғиш бўйича сўнгги операциялар амалга оширилади. Шундан сўнг трактор хўжаликларга юборилади; В. Волков завод комсомол ёшлар бригадасининг донгдор слесари. У кунлик иш нормаларини доимо ортиғи билан бажариб келмоқда: тайёр трактор кўтарма краплар ёрдамида темир йўл платформаларига ўрнатилади. Шундан сўнг 60 от кучига эга бўлган тракторлар хўжаликларга йўл олади.

В. Таран фотолари.

ИШНИНГ КЎЗИНИ БИЛИБ

ПРОПАГАНДИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

Икром ака райкомда ўтказилган пропагандистлар семинаридан қайтар экан, ўзича мулоҳаза юритиб борарди. У шахсий тайёргарлигини йиғилишда айтилган фикрларга таққослади. Умуман олганда тажрибали пропагандист йўналишини тўғри танлаган эди. Икром ака КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXV съезди қарорлари асосида партия ўқувининг вазифалари тўғрисида»ги қарори билан чуқур танишиб чиқди. Шу қарордан кейин матбуотда эълон қилинган тавсияларни ўрганди. Иқтисодий таълим системасининг бундан буёнги давридаги бош вазифаси партия XXV съезди қарорлари ва материалларини ўрганишдан иборатдир.

Пропагандист ўтган ўқув йилида темаларни ишлаб чиқариш масалалари билан боғлаб олиб борди. Бу ҳақда жуда кўп мисолларни айтиш мумкин. Бир гал шундай бўлди. Хўжаликнинг бир йиллик фаолиятига якун ясалган кунлар эди. Табиий ҳар бир бригаданинг даромади ҳар хил. Аммо шу бригадаларнинг ери-ерига туташ, бир ариқдан экин суғоришади. Хўжалик қоида-тартиблари барчага баробар. Хўш, нега энди натижа ҳар хил?! Ҳамма ўз фикрини билдирди. Ниҳоясида пропагандист Икром Жўломонов мунозарага якун ясади. Айниқса минерал ўғитлардан тўғри ва тежамли фойдаланиш, агротехник тадбирларни вақтида ўтказиш ҳақида ўринли маслаҳатлар берди.

— Масалан, — деди у,— Сарсенбой Баратов бошлиқ ўнинчи бригадада экин парваришига эътибор кучайтирилади. Тўғри, агротехник тадбирларга тўла риоя қилмай, хусусан парваришни ўрнига қўймай, юқори ҳосил кўтариб бўлмайди. Лекин бригадада ишнинг сифатига етарли диққат қилинмайди натижада кўп ўтмай яна қайта ишлов берилади. Бу эса пахтанинг таннархи қимматлашиб кетишига сабабчидир. Шунинг учун ҳам бу бригадада пахтанинг таннархи бошқа бригададагиларга нисбатан қимматга тушмоқда. Умуман баъзи бригадаларда ҳам яна шунга ўхшаш ортиқча харажатлар қилинаяпти. Колхоз бўйича картограмма бор. Қайси ернинг аҳволи қандай, қандай минераллар қайси карталарга етишмайди, унда ҳамма-ҳаммаси акс этган. Бригада бошлиқлари эса етарли эътибор беришмайди. Колхозга қандай ўғит олиб келинса, суриштирмай, ерга сепаверадилар.

Пропагандист фикр ва мулоҳазаларни таҳлил этиб, умумлаштирди. Шу асосда тадбир ишлаб чиқилди. Масалан, Э. Абдуллаев бошлиқ бригада планни бажара олмай қолганди. Унинг сабаблари ўрганилди. Тингловчиларнинг маслаҳати билан ер сифатли планировка қилиниб керакли минерал ўғитлар ва гўнг билан тўйдирилди. Мана бу йил бу бригада пахтакорларининг юзи ёруғ бўлди. Шунингдек, С. Баратов бошлиқ бригадада силжиш сезилди. Ҳар центнер пахтанинг таннархи 2 сўмданга арзонлашди.

Тингловчилар фан ва техника ютуқларини тезкорлик билан ишлаб чиқаришга жорий этиш учун ҳам курашишади. Хўжаликда ғўза зараркунандаларига қарши биологик кураш лабораторияси очилган. Икром Жўломонов пропагандистлик қилаётган курс аъзолари лаборатория ишлари билан яқиндан шуғулланиб, зараркунандаларга қарши курашда биологик усулни кенг қўллаяптилар. Илгари асосан кимёвий усулда иш олиб борилар ва ҳар йили 30—40 минг сўм харажат қилинарди. Янги усулнинг шарофати билан 25—30 минг сўмлик маблағ тежаб қолинаяпти.

Ўтган ўқув йилида айниқса КПСС XXV съезди материалларини ўрганиш даври тингловчиларнинг иқтисодий таълимга бўлган қизиқишини бениҳоя ошириб юборди. Партия съездида улкан вазифалар қўйилди. Шу муносабат билан Икром Жўломонов раҳбарлик қилаётган иқтисодий билим асослари курсида янги режалар пайдо бўлди. Тингловчиларга ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган амалий вазифалар топширилди. Семинарларда турли мавзуларда муҳокамалар уюштирилди. Ўқув янги илғор тажрибалар билан бойиди.

Пропагандист ўқув йили тугаганда ҳам тингловчилар билан яқиндан алоқада бўлди. Уларнинг эътиборини ҳал қилиниши лозим бўлган муҳим масалаларга қарата борди. Шу жумладан пахта йиғим-терим кампанияси даврида ҳам кўпгина қимматли таклифлар пайдо бўлди. Йиғим-терим мавсумида «зангори кема» капитанлари группа усулида пахта теришди. Бунинг афзаллиги шундаки, иш сифатини назорат қилиш осонлашди. Шунингдек, ёнилғидан тежба-тергаб фойдаланиш, умуман бир қанча харажатларни камайтириш имкони туғилади. Илғор тажрибаларни тез оммалаштиришга эришилади.

Бу йил Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхознинг олтин қўлли пахтакорлари районда биринчи бўлиб, давлатга пахта топшириш планини бажаришга муяссар бўлдилар. Ана шу ютуқда ҳам пропагандист Икром Жўломонов раҳбарлик қилган курс аъзоларининг муносиб ҳиссаси бордир.

Мана, партия маорифи системасида янги ўқув йили бошланди. Пропагандист Икром Жўломонов ўтган йили эришилган илғор тажрибаларни кенг қўллаш, янгилари билан бойитиш устида ишлаяпти. У тингловчиларнинг ғоявий-назарий даражасини ошириш, ўқув самарадорлигини яхшилаш учун қайғурмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев партия XXV съездида қилган Ҳисобот докладида съезд қарорларини чуқур ўрганиш эндиги даврда биздаги партия маорифи барча шаҳобчаларининг бош вазифаси эканлигини таъкидлаган эди. Тўгарак ишлари худди шу нуқтаи назардан туриб олиб борилади.

Колхоз бош экономисти Икром Жўломонов уч йилдан бери иқтисодий билим асослари тўгарагида пропагандистлик қилиб келмоқда. Бу давр ичида ўқув самарадорлигини оширишга эришди. Унинг мақсади бундан буён ҳам ана шу топширилган масъулиятли вазифани шараф билан бажаришдир.

Б. ПЎЛАТОВ.

СИФАТ ОЙЛИГИ

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида ўнлаб маҳсулотлар давлат Сифат белгиси билан тайёрланмоқда. Коллектив фахрий беш қиррага эга бўлган сифатли кийим-кечакларни янада кўпайтириш учун қатор амалий тадбирларни ишлаб чиқаришга жорий этмоқда. Биринчи октябрдан биринчи ноябрга ча бирлашмада сифат ойлиги ўтказилди.

— Цехимизда мастер Е. Труханова раислигида етти кишидан иборат кўрик комиссияси тузилди,— дейди тикув цехи маҳаллий комитетининг раиси Зинаида Мўминхўжаева. — Комиссия аъзолари қўшни бичиш цехининг ишини текшириб чиқдик. Айрим камчиликлар топилди. Масалан, комплектланган бирнечта бичиқни очиб, кўздан кечирганимизда баъзи бичиқчилар бракка йўл қўйганини аниқладик. Бу браклар устидан акт тузилди. Актлар бирлашманинг техник назорат бўлимига юборилди ва улар орқали чора кўрилди.

— Демак, сифат кўриги ойлигида ҳар бир цехда тузилган кўрик комиссиялари бир-бировининг коллективида бўлиб, маҳсулот сифатини назорат қилишди, шундайми?

— Худди шундай. Биз бичиш цехидан ташқари яна устки трикотаж фабрикаси ва 1-филиал маҳсулотлари сифатини текширдик. Бу, менимча, самарадорлик ва сифат беш йиллигининг дастлабки йилида кийим-кечаклар сифатини оширишга катта таъсир кўрсатадиган яхши тадбир...

Дарҳақиқат, Зинаида Георгиевнанинг фикрига юз фоиз қўшилиш керак. Сифатни яхшилаймиз, деган гап айрим корхоналарда гаплигача қолиб кетаётган бўлса, «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида диққатга сазовор амалий иш бошлаб юборилди. Ҳар бир цехда ташкил этилган сифат комиссияларининг бир-бирининг ишини назорат қилиши, камчиликларини кўрсатиб маслаҳат бериши, брак маҳсулот тайёрланишига тўғон тутиши — мақтовга лойиқ намунали ишдир.

Калинин районидаги аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармасига қарашли якка буюртмалар тикадиган «Гўзал» бирлашмасининг тўқувчиси Рисолат Муҳаммадсўфиева коллектив ўртасида катта ҳурмат қозонган. У кунлик иш нормаларини 1,5—2 ҳисса қилиб бажариш билан бирга қисқа вақт ичида 20 дан ортиқ шогирд тайёрлади. Суратда: Р. Муҳаммадсўфиева иш устида.

Б. Сафаров фотоси.

МАТБААЧИЛАР

Ҳурниса ҳарфни таниганидан бери кўплаб газета ва журналларни, бадиий китобларни ўқиб чиқди. Айниқса, ёшлар образи жўшқин талқин этилган асарларни севиб ўқирди. Ўқирди-ю, бу асарлар фақат талант маҳсули деб ўйларди. Аммо, уларнинг қандай қилиб қўлёзмадан китоб ҳолига келишини юзаки тасаввур этарди. Полиграфия комбинатига ишга келди-ю, ҳар бир китобнинг ўқувчи қўлига бориб етгунча бўлган мураккаб жараённи ўз кўзи билан кўрди.

...Ўрта мактабни битириб ҳаётга йўлланма олган кўпчилик йигит-қизлар каби Ҳурниса Ҳолматова ҳам ўқишни давом эттиришни мўлжаллади. У Тошкент Давлат университетининг филология факультетига кириш учун имтиҳонларни топширди. Лекин конкурс катта экан. Ҳурниса бу омадсизликдан довдираб қолмади. У тўғри полиграфия комбинатининг босма цехига ишга келди. Тажрибали ишчи Равиля Муродовага шогирд тушди. Ўзининг зийраклиги туфайли бир ой ўтар-ўтмас қоғоз букловчилик касбини яхши ўзлаштириб олди.

У бошқараётган машина кўп саҳифали яхлит қоғозларни автоматик равишда буклайди. Бу машина икки ишчи учун мўлжалланган бўлиб, тезкорликни талаб этади. Мана шундай мураккаб ишни Ҳурнисанинг бир ўзи моҳирона бажармоқда.

Тезкор ёш ишчи бир сменада 60 минг саҳифани буклаб, тайёрлайди. Шуниси қувончлики, Ҳурниса оиласидагиларнинг ҳаммаси ишчи. Отаси Абдураҳмон ака Тошкентда уруғчилик базасида ишлайди. Опаси Баҳриниса, укаси Сайдулла ҳам шу полиграфия комбинатида меҳнат қилади. Синглиси Умриниса «Қизил тонг» фирмасининг тикувчиси. Турмуш ўртоғи Баҳриддин Хусанов худди ўзидай матбаачи. Улар битта цехда ёнма-ён ишлаб, ишчи оиласининг довруғини тобора оширмоқдалар.

Ҳурниса Ҳолматова меҳнат қилаётган коллектив комбинат бўйича энг илғор цех ҳисобланади. Босма цехи коллективи катта меҳнат зафарлари туфайли корхонанинг кўчма Қизил байроғини қўлдан бермай келаяпти. Босма цехи муқовалаш цехи билан мусобақадош. Ҳар ойнинг сўнггида ўзаро текширув бригадаси бир-бирларининг иш жараёнларини кузатиб, камчиликларини кўрсатиб, тегишли маслаҳатлар беради. Бу цехнинг меҳнат ғалабаларида Ҳурнисанинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Ҳурниса Ҳолматова бўш вақтларида ижод билан шуғулланади. Унинг номини газета саҳифаларида тез-тез учратиш мумкин. Қатор хабар ва лавҳалари область ва шаҳар газеталарида босилган. Ҳозирда Ҳурниса турмуш ўртоғи Баҳриддин билан ўз билимини оширмоқда. Улар ТошДУ филология факультетида сиртдан ўқишмоқда.

Ҳ. Ҳолматова ўнинчи беш йиллик биринчи йили шахсий топшириғини муддатидан илгари бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқда.

М. ШОМАНСУРОВ,
ТошДУ студенти.

ФАН ва ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

МАККАЖЎХОРИДАН — ПЛАСТМАССА

ЯПОНИЯЛИК мутахассислар маккажўхоридан глюкоза, унидан эса пластмасса олишга муваффақ бўлдилар. Маълумки, Япония ўз нефть конларига эга эмас, шу сабабли маккажўхоридан фойдаланишга тўғри келди. Янги полимер «поллулэн» деб номланди. «Поллулэн»ни махсус ишловлардан кейин сувда эримайдиган ҳолга келтириш мумкин. Бу полимер сунъий толалар ва турли хил елимлар ишлаб чиқаришда қўлланмоқда. Унинг энг яхши хусусияти шундаки, ёнганда заҳарли моддалар чиқармайди, шу билан бирга микроорганизмлар таъсирида бузилмайди.

МЕТАЛЛУРГЛАР УЧУН

Норвегияда металлурглар учун янги махсус иш кийими тикилди. Печлардан эриган металл парчалари кийимга сачраганида у худди ёмғир томчиларига ўхшаб юмалаб тушиб кетаверади. Бу хил кийимлар нейлон ва шерст ёки нейлон билан пишиқлаштирилган пахта ипларидан тайёрланди. У махсус моддага тўйинтирилади, лекин модда таркиби ҳали эълон қилингунича йўқ.

ПОЛИМЕР ВА АВТОМОБИЛЬ

Ҳозирги кунда Америка автомобилларида 80 килограммгача полимер қўлланилмоқда. «Женерал моторс» автомобиль фирмасининг хабарига кўра енгил машиналарда полимер 1980 йилга бориб икки, 1985 йилда уч баравар кўп ишлатилади. Автомобиль деталларининг кўпи полимердан ясалса, у енгил бўлади. Агар автомобиль енгил бўлса бензинни сарфланиши шунча кам бўлиши аниқланди.

МЕТАЛЛГА ЎХШАШ ПОЛИМЕР

Пенсильвания университетининг (АҚШ) олимлари политиазил полимерини ишлаб чиқаришди. Полимерни металлга ўхшаш тоблаш, юпқа пластинка ҳолигача пресслаш мумкин. Тоза полимерни электр ўтказувчанлиги қиймати симоб металлиникига яқиндир.

[«Химия и жизнь» журналидан].

ДАВЛАТ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИ

ОИЛАВИЙ ЭКИПАЖ КОМАНДИРИ

ОЧЕРК

...Автобусдан тушиши билан комбинат бошқармаси олдида тўпланишга улгурган ўн-ўн беш чоғли одамга кўзи тушди. Уларга қараб борар экан, кўпчилиги маъмурият ходимлари эканлигини таниди. «Раҳбарлар ўрнак бўлиши керак-да. «Қалмоққир»дан ҳечким кўринмайди. Ўзим биринчига ўхшайман». Миясига шу ;уй келиб турганида тўпланганлардан аввал бир-иккитаси, кейин ҳаммаси баравар унга қаради. Ҳамманинг чеҳрасида табассум, худди корхона директорини ёки бирон юқори мартабали кишини кутиб олаётгандай ҳаддан ташқари эътибор билан қараб туришибди. Вениамин Родионович ҳайрон, Уёқ-буёғига қараб, топ-тоза бўлса ҳам плашчининг енгини қоқиб қўйди, беихтиёр шляпасини ушлаб тузатган бўлди. Ҳечнима тушунмади.

— Чин қалбдан, Вениамин Родионович, чин қалбдан табриклайман!— Турсун Исмоилович икки-уч қадам олдинга чиқди. Аввал қўлини қисди, кейин қучоқлаб ердан бир кўтариб қўйди.

— Сизни ҳам... табриклайман... Вениамин Родионович ҳануз ҳайронлиги учун тутилиб гапирди. «Нега мени байрам билан биринчи бўлиб комбинат парткоми секретари табриклаяпти?»

— Нима билан табриклайсан мени?— Турсун Исмоилов ҳали унинг ҳечнимадан хабари йўқлигини дарров сезди.

— Байрам билан, Улуғ Октябрь байрами билан!— деди Вениамин Родионович.

Ҳамма кулиб юборди. Бош инженер Иванков, кейин бошқалар кетма-кет унинг қўлини қисиб, қучоқлаб муборакбод этишди:

— Биз сени қўш байрам билан табриклаймиз. Лауреатлик муборак бўлсин!

— Давлат мукофоти лауреати Вениамин Родионович Подвигин!

— Титулинг ҳам руда ташийдиган электровоздек узайиб бораяпти: Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери...

— Бўлди-бўлди, чўзаверма, узилиб кетмасин тағин,— кимдир ҳазил қилди.

— Узилмайди, унинг иплари ҳалол меҳнат билан мустаҳкам боғланган, узилмайди...

В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг ходимлари экскаватор машинисти Вениамин Родионович Подвигинга, кон мастери Борис Романович Посмитнийга меҳнатда эришган жуда катта муваффақиятлари ва металлургия кон-шахта ҳамда пармалаш асбоб-ускуналаридан фойдаланиш самарадорлигини оширишда социалистик мусобақани ривожлантиришдаги ташаббуси учун 1976 йилги СССР Давлат мукофотлари берилди.

...Кон бошқармасининг наряд тақсимлаш хонасида Борис Романович билан суҳбатлашиб ўтирибмиз. Кун пешиндан оғган. Ташқари совуқ, хона иссиқ. Ёнимиздаги скамейка чеккасида ўтирган Вениамин Родионович пинакка кетди. У елкаси билан бурчакка суяниб, бемалол ухлаяпти. Гардиши кичкина шляпаси юмшоқ ёстиқ вазифасини ўтаяпти шу топда. Югур-югур жуда чарчатган. Суҳбатни тугатишимиз билан Вениамин Родионович «уйғонди».

— Кечирасизлар, иссиқ элитибдими...

— Борис Романович, раҳмат, шошаётган бўлсангиз энди сизга рухсат.

— Энди барибир буни кутишим керак. Машина боя кетиб бўлди карьерга.

— Вениамин Родионовичнинг машинаси борми?

— Ҳа, «Москвич-412», ВДНХда мукофотга беришган.

— Бепулми?

— Албаттада, мукофот. Ўтган йили Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари Кўргазмасида иштирок этди. Шунинг якунлари бўйича машина билан тақдирлашди. Яқинда олиб келди. Обкаткадан чиқаряпмиз...

Москвада, Халқ хўжалиги ютуқлари Кўргазмасида Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг экскаватор машинисти В. Р. Подвигиннинг илғор иш тажрибаси намойиш этилди.

...1975 йил май ойида Олмалиқда Бутуниттифоқ илғор тажриба мактаби очилди. СССР Рангли металлургия министрлигининг барча корхоналаридан 65 вакил келди. Мактаб Металлурглар маданият саройида беш кун давомида иш олиб борди. Машғулотларда олмалиқликларнинг, хусусан В. Подвигиннинг илғор иш усуллари ўрганилди. Лекция ва суҳбатларнинг кўпига Вениамин Родионович муаллифлик қилди. Зеро, илғор тажриба мактабининг ташкил этилишига унинг ВДНХда қатнашгани сабаб бўлган, унинг тажрибалари асос қилиб олинган эди... Машғулотларнинг бирида ёшгина йигит унга ғалатироқ савол берди:

— Вениамин Родионович, сиз мана шундай шон-шуҳратга қандай қилиб эришдингиз?

— Шон-шуҳрат кетидан қувмаганим учун эришдим,— деди у ўйлаб ўтирмай. Кейин, йигитчанинг ёноқлари бироз қизарганини кўриб, кескинликни юмшатмоқчи бўлди:

— Киши астойдил ишласа, ҳалол меҳнат қилса, ўз вазифасини сидқидилдан бажарса ҳурмат-эътибор уни излаб келаверади. Ҳурмат-эътиборни излаган одамдан эса у доим қочиб юради...

Залда кулги кўтарилди. Йигитча баттар қизарди. Нотиқ кескинликни юмшатаман деб уни қайтага зўрайтириб юборганини фаҳмлади. Аслида у нотиқ эмасди, агар гапга чечан бўлганида, дарров «силаб» юборган бўларди. У меҳнат билан катта бўлган, меҳнатни биладиган тўпори ишчи — Вениамин Родионович эди...

Дарвоқе, шон-шуҳратга қандай қилиб эришди? Жавоб ўша: меҳнат қилди, фақат меҳнат. Бошқа ҳечнарса эмас. Республикага, Иттифоққа танилиши 1974 йилда бўлди. Коммунистлар уни илғор ишчи сифатида Тошкент область партия конференциясига делегат қилиб сайлашди. Тошкентда ўзини катта мукофот кутаётганидан бехабар эди. 23 февраль —Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти кунида у тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида эришган рекорд кўрсаткичи, узоқ йиллик фидокорона меҳнати эвазига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди! Ўша куни костюми кўкрагида Олтин Юлдуз товланиб, оиласи даврасида Қаҳрамонликни нишонлаётганида байрам эди. СССР Давлат мукофоти лауреати бўлган куни ҳам байрам. Қизиқ «учрашув»...

Яп-янги «Москвич» тоғ йўлидан ғизиллаб кетяпти. Унча-мунча тепаликни писанд қилмайди. Биз Борис Романович билан суҳбатни давом эттираяпмиз. Вениамин Родионовичнинг қўллари рулда-ю, хаёли аллақаёқларда. У дам-бадам чап томонда қуюқ туман остида ғира-шира кўзга ташланаётган карьерага қараб қўяди. Ана, олисда тоғ чўққисида худди осмонга отилган ёритгич мушакка ўхшаш ёрқин думалоқ нур кўзга ташланади. Лекин у мушак эмас, бир жойда муаллақ турибди.

— У нима, Борис Романович?

— Неон чироғи, карьерни ёритади.

Йўл ўнқир-чўнқир, Вениамин Родионович тезликни камайтирди. Тоғнинг тепасида бурғулаш станогининг вишкаси элас-элас кўзга чалинади. Ундан пастроқда, ўтда-бетда экскаваторлар ишлаяпти. Рўпарадан тез-тез «тоғ таксилари» — БелАЗ машиналари ўтиб кетаяпти. Кузовлар тоғ массасига тўла.

— Мана шу бизнинг хўжалигимиз,— дейди анчадан буён жим келаётган Вениамин Родионович бирдан кўтаринки кайфиятда. Афтидан, у карьерни кўриши билан ҳар қандай шароитда ҳам руҳи тетиклашади.

— Меҳнат фаолиятингизнинг бошланиши?

У бу саволни эшитганида ҳар гал оғир хўрсинади.

— Жуда қийин, машаққатли даврга тўғри келган,— дейди кейин.— 1943 йилда, ўн беш ёшимда Бошқирдистонда бошлаганман. Ўша ерда туғилганман. Район марказида локомобиль генераторини айлантирардим. Бу генератордан ҳосил қилинган ток ниҳоятда ҳисобли бўлиб, фақат киноустановкалар учун ишлатилар эди. Қирқ саккизинчи йили Армияга кетдим, эллик иккинчи йили келдим. Бошқирдистонда «Кўмиртов» шахтаси янги очилган экан. Экскаваторчилар тайёрлаш курсини битириб, шахтада ишладим. Эллик олтинчи йилда Олмалиқда янги комбинат ишга туширилганини эшитиб, оилам билан отландик. Мана, бахтимни шу ердан топдим...

— Вениамин Родионович, сиз машинистгина бўлиб қолмай, бригадир ҳамсиз. Бригадангиздаги саккиз киши уч сменада меҳнат қилади. Бригадир сифатида уларнинг ишини қандай назорат қилиб борасиз? Коллективингизнинг илғорлари кимлар?

— Ҳаммаси! Экскаватор машинистлари — Владимир Коромисленко, бригадирнинг укаси Георгий Подвигин, Константин Ким, машинист ёрдамчилари — Рим Абдуршин, Валерий Меркулов, Нишонбой Тўлаганов, Николай Максютов.

— Бригада миллати?

— Интернационал: рус, ўзбек, украин, татар, корейс...

— Ўртача маош?

— Машинистларники 300 сўм атрофида, ёрдамчиларники улардан 50—60 сўм камроқ.

— Жуда ёш кўринасиз, Вениамин Родионович.

— Лекин буваман,— у ёқимли жилмайди,— икки набирам бор.

У тўрт фарзанднинг отаси. Тўртталаси ҳам ўғил. Владимир билан Александр Армияда бирга хизмат қилишди. Ҳарбий касби — радист. Иккаласи ҳам бир-бири билан смена алмашарди. Улар ҳозир ҳам бир-бири билан экскаваторда смена алмашишади. Иккаласи экскаватор ёрдамчиси, беш-олти йилдан стажи бор. «Саричеку» конининг пешқадамларидан. Иккаласининг биттадан фарзанди — қизи бор.

Евгений яқин кунларда ҳарбий хизматни тугатиб келади. У отасининг ёрдамчиси — экскаватор ёрдамчиси эди. Албатта, шу касбни давом эттиради. Кенжа Сергей ҳам бу йил мактабни тугатиб комбинатда ишлаяпти. Оилавий экскаваторчилар экипажи. Ота экипаж командири. Иттифоққа машҳур командир.

Бу экипаж аъзоларининг ажойиб бир ҳислати бор. Бирортаси ҳам бадиий китоб ўқимасдан туролмайди. Айниқса командир. Бўш қолди дегунча, китоб варақлайди. Оилавий кутубхона унча-мунча, зиёли кутубхонасини доғда қолдиради.

— Мария Кузьминичнанинг ўқувчилари ўзидан чиқар эканда?

— Топдингиз. Шунинг учун ҳам кутубхонада ишлайди...

Мария Кузьминична — Вениамин Родионовичнинг турмуш ўртоғи. Китоблар уйи бадиий адабиёт бўлимининг мудираси...

...Паға-паға оппоқ лайлак қор ёға бошлади. Атроф қуюқ туман ҳовурига бурканган. Қор ерга етар-етмас ҳовур тафтида эриб кетади. Йўл шилта, ўйдим-чуқур. Кабинасидан янгилигининг ёқимли ҳиди ҳали кетмаган «Москвич» довонларни кетма-кет ортда қолдириб тоққа ўрмалайди. Бақувват ва шиддаткор. Рулда экскаватор машинисти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофотининг лауреати, коммунист Вениамин Родионович Подвигин.

Машина чўққига интилмоқда...

Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ.

Тошкент халқ хўжалик институтининг саккиз факультетида 12 мингга яқин студент таълим олади. Институт ҳузурида ўқув-ҳисоблаш маркази ташкил этилган бўлиб, у ерда талабалар электрон ҳисоблаш машинаси билан ишлаш бўйича практик машғулотлар ўтказадилар. Суратда: бир группа студентлар электрон ҳисоблаш машинасини кузатмоқдалар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ПАРТИЯ ЖАНГЧИСИ

Улуғ Октябрь халқ орасидан кўплаб омманинг чинакам етакчиларини, истеъдодли партия ва давлат арбобларини юзага келтирдики, улар ўзларининг бутун ҳаётларини революция ишига, халқларни қуллик ва зулмдан ҳалос этиш, мамлакатимизда социалистик жамият қуриш ишига бағишладилар. Улар орасида Абдуллажон Алихонов муносиб ўрин эгаллайди.

Ўзбекистон социалистик қурилишининг бошловчиларидан бири, Фарғона водийсида босмачиликка қарши курашнинг фаол иштирокчиси Абдуллажон Алихонов 1899 йилда Асака районида, деҳқон оиласида туғилди. Отасининг ўлимидан сўнг ёш қолган Абдуллажон феодал тузумнинг барча азоб-ўқубатларини бошидан кечирди. Бойлар эшигида хизматкорлик қилди.

Болалигиданоқ, савод чиқаришга, илмга иштиёқи зўр бўлган Абдуллажон 1914 йили Фарғонадаги тузем мактабига ўқишга киради. Аммо моддий аҳволи қийинлигидан ўқишни ташлаб кетади. Унда бойлар, зўравонлар истибдодига қарши норозилик тобора кучая боради. 1917 йил Октябрь революцияси ғалабасидан сўнг у ўзининг бутун онгли ҳаётини меҳнаткашларнинг бахт-саодати учун курашга бағишлашга қарор қилади. У Фарғона водийсида революцион курашларда фаол қатнаша бошлайди. 1919 йили эса РКП(б) сафига киради. А. Алихоновнинг ташкилотчилик фаолиятлари юзага чиқишида, онгининг революционлашишида фарғоналик коммунистлар, рус ишчилар синфининг илғор вакиллари катта роль ўйнади. Алихонов ана шулар билан елкама-елка туриб, совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш ишида фаол қатнаша бошлайди, сиёсий чиниқиш ва ҳаёт тажрибасининг юқори пиллапояларидан юқорига кўтарила боради.

1918 йилда Фарғона водийсида босмачилик ҳаракати авж олади. Бу ҳаракатга қарши Абдуллажон ҳам отланиб, Асака районида қизил гвардиячи отряди сафига қўшилади. 1918—1923 йилларда шу отрядда жанг қилиб, иккинчи отлиқ бригада 6-полкининг ҳарбий разведка бўйича махсус бўлимининг вакили, Асака ревкомининг вакили бўлиб хизмат қилади. У шунингдек, кенг омма орасида партия ва совет ҳукумати сиёсатини тушунтириш соҳасида катта агитация ишларини олиб боради. Айни вақтда у Асака районида «Қўшчи» союзи ҳамда дастлабки комсомол ячейкаларини тузишда актив қатнашади. Қизил Армия сафларини мустаҳкамлашда фаоллик кўрсатади. Шу билан бирга ҳарбий қисмларни озиқ-овқат, қурол-аслаҳа ва бошқа воситалар билан таъминлашда актив иштирок этади, Қизил Армияга маҳаллий меҳнаткашлар вакилларини жалб қилади.

1924 йилда Абдуллажон Алихонов Қорақалпоғистон ревкоми раислигига тайинланади. Орадан бир йил ўтгач эса партия йўлланмаси билан Бухорога йўл олиб, шаҳар милиция бўлимининг бошлиғи сифатида ишлай бошлайди. Бу лавозимда у милиция органларини мустаҳкамлаш, босмачи тўдаларини тор-мор қилиш соҳасида катта ишларни олиб борди. Бухорода демократик ва социалистик ўзгаришлар жуда оғир шароитларда ўтарди. Ҳар қадамда иқтисодий ва маданий жиҳатдан қолоқлик сезилиб турарди. Коммунистик партия катта социал иқтисодий ўзгаришларни кенг ғоявий-тарбиявий ишлар билан уйғунлаштириб олиб борар эди.

Сўнгра А. Алихонов Москвага, ВКП(б) Марказий Комитети ҳузуридаги уезд партия ходимлари курсларига ўқишга юборилади. Бир йил давомида у марксизм-ленинизм классиклари асарларини, партия ва совет қурилиши масалаларини чуқур ўрганди. Бу Абдуллажоннинг сиёсий онги ўсишида, унинг ташкилотчилик ва кенг оммага раҳбарлик қилиш қобилияти ва тажрибалари бойишида катта роль ўйнади.

Ўқишни тугатиб, Ўзбекистонга қайтгач, Марғилон шаҳар партия комитетида бўлим мудири, кейин эса масъул секретарь бўлиб ишлай бошлади. 1926—1928 йилларда эса Асака ва Ворошилов район партия комитетларига бошчилик қилди. 1929—1930 йилларда Ўзбекистон Компартияси Андижон ва Сурхондарё область округ комитетларида фаолият кўрсатди.

А. Алихонов бу масъулиятли раҳбарлик лавозимларида ўзининг фидокорона меҳнати билан коммунистлар ва кенг меҳнаткашлар оммасининг ҳурмат ва эътиборига сазовор бўлди. Унинг партияга раҳбарлик қилиш қобилияти ҳам ана шу йилларда шаклланиб борди. Абдуллажон Фарғона коммунистлари ва меҳнаткашларнинг фаолиятини усталик билан синфий душманларга қарши кураш, ер-сув ислоҳатини ўтказиш, туб аҳоли орасида саводсизликни ва маданий қолоқликни тугатиш, ишчилар синфининг меҳнаткаш деҳқонлар билан иттифоқини мустаҳкамлаш, коллективлаштиришни ўтказишдек муҳим вазифаларни бажаришга йўналтирди.

ВКП(б) XV съезди қарорларига кўра қишлоқ хўжалигини социалистик қайта қуриш ўзбек қишлоқлари ҳаётида ҳам чуқур революцион ўзгаришларни амалга оширишни талаб қиларди. Бу капитализмни чеклаб социализмга ўтиш билан боғлиқ эди. Бунинг учун деҳқонлар шахсий мулкчилигидан ижтимоий мулкчиликка, йирик социалистик деҳқончиликка ўтиш тақозо этиларди. Бу муҳим ишга ҳам А. Алихонов катта ҳисса қўшди. 30-йилларда у Ўзбекистон колхозлари марказида СССР деҳқончилик халқ комиссариатининг инструктори, Тожикистон АССР Нов райони МТС сиёсий бўлимининг бошлиғи лавозимларида ишлади. Шу билан бирга у ўз билимини муттасил ошириб боришни ҳам унутмади. 1932 йилда СССР Колхозцентри ҳузуридаги Бутуниттифоқ олий колхоз мактабини тугатди. Мактабни тугатгандан сўнг бор куч, билим ва тажрибасини республика қишлоқ хўжалигини ва хусусан унинг асосий тармоғи — пахтачиликни ривожлантиришга бағишлади, мамлакатимизнинг пахта мустақиллиги учун, Ўзбекистонни Совет Иттифоқининг асосий пахта базасига айлантириш учун курашда актив иштирок этди. Партия ўртоқ Алихоновни бошқа республикаларга пахтачиликни ривожлантиришга ёрдам бериш учун ҳам юбориб турарди.

У Озарбайжонда пахтачиликни ривожлантиришга ҳам ўз ҳиссасини қўшди. А. Алихонов 1934—1935 йилларда Бокуда «Азсовхозхлопок»нинг раҳбарларидан бири бўлиб ишлади. 1939 йилда партия А. Алихоновни Ўзбекбирлашув системасига юборди. У бу ерда ҳам республикамизда кооператив ҳаракатини ривожлантириш учун кўпгина ишларни амалга оширди.

А. Алихонов қаерда ишламасин ўзини бутунлай буюк Коммунистик партия ишига, меҳнаткашларни марксизм-ленинизм ғоялари тантанаси учун илҳомлантиришга бағишлади. Ҳозир республикамиз меҳнаткашлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги арафасида Октябрь революцияси дунёга келтирган, Коммунистик партия тарбиялаб етиштирган социализмнинг кўпгина актив қурувчилари қатори Абдуллажон Алихонов номини ҳам ҳурмат билан эсга олмоқдалар. А. Алихонов сингари революция ўғлонлари бутун ҳаётларини коммунизмнинг буюк ғоялари йўлига бағишлаган эдилар.

Ш. ЗИЁМОВ,
тарих фанлари кандидати, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтининг катта илмий ходими.

ОБОД ҚИШЛОҚ

«ҚИШЛОҚҚА — ШАҲАР ЧИРОЙИ» шиори областимизда кенг қанот ёзди. Эндиликда ҳар бир колхоз ва совхоз марказида ҳашаматли бинолар, клуб, кутубхоналар қад кўтариб турибди.

Пискент районидаги Свердлов номли колхозда ҳам кўпгина қурилишлар олиб борилмоқда. Хўжаликнинг марказий ва ёрдамчи посёлкаларининг қиёфаси янада кўркам бўлади. Ҳозир ушбу посёлкалар қайта реконструкция қилинмоқда.

«Узгипросельстрой» институти инежнер ва архитекторлари томонидан яқинда қўлдан чиқарилган лойиҳа асосида бу ерда янги бинолар қад кўтаради. Лойиҳага кўра, ҳар бир посёлка марказида клуб, савдо маркази ишлаб туради. Шунингдек, ўз меҳмонхонаси, ошхона ёки кафесига эга бўлган маиший хизмат кўрсатиш комбинати ишга тушади.

Колхоз территориясидаги мактаб биноси яқинида болалар боқчаси қурилади. Турар-жой кварталлари ёнида эса иккита боқча очилади.

Шунингдек, кўчаларга асфальт ётқизилади. Марказий майдон темирбетон плиталар билан қопланади.

«Муродали» посёлкаси тўла телефонлаштирилади. Бунинг учун 150 номерли телефон станцияси ишга тушади. Ёрдамчи посёлкалар учун эса юз номерли АТС хизмат қилади.

А. АКБАРОВ.

Тошкент районидаги Ильич номли колхозининг ўртоқ Т. Маҳсудов бригадасида олти гектар ерга экилган кечки карамдан мўл ҳосил олинди. Ҳар гектаридан 20—25 тоннадан маҳсулот топширилди. Суратда: бригада аъзолари Маҳсуд Шодазов ва Хатми Абдураҳмоновалар карамзорда.

Б. Сафаров фотоси.

СЎНГГИ КУРАШ

Республикада хизмат кўрсатган пахтакор Аҳмад Душабоев бошлиқ бригада пахтазорларидамиз. Кўрак териш машиналари, теримчилар сўнгги курашга отланишган. Ҳамманинг мақсади бир: далалардаги бор ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олиш, келгуси йил ҳосилига замин яратиш. Бригада пахтакорлари шу кунгача мавжуд 165 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35,5 центнердан ҳосил йиғиб олдилар. Яна бир ҳаракат қилинса, 36 центнерлик марра ҳам эгалланади.

Бригада бошлиғи ўз муваффақиятлари ҳақида эмас, қўшни бригадалар иши ҳақида гапиради:

— Ҳосилдорликда колхоз бўйича Абдужаббор Абдусатторов бошлиқ бригада аъзолари карвонбошилик қилмоқдалар. Бригада миришкорлари ҳар гектар майдондан 39 центнердан «оқ олтин» йиғиб олдилар. Оширилган мажбурияти — 40 центнер. Бу маррани ҳам албатта эгаллашади. Жумабой Сиддиқов бошлиқ бригада пахтакорлари ҳосилдорликда биз билан баб-баробар. Ҳозирги кураш кимнинг олдинга чиқишини аниқлаб беради.

Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхозининг пахтакорлари ҳосилнинг сўнгги мисқолигача йиғиб-териб олиш учун бошланган курашни қизғин давом эттираяптилар. Шу кунгача 7—8 тоннадан «оқ олтин» терган кўпмингкилограммчилар Б. Жуманазарова, М. Йўлдошева, Н. Назаровалар ҳар куни 50—60 килограммдан пахта термоқдалар. Колхозда 26 терим машинасининг ҳар бири билан 141 тоннадан пахта терилди. Ёки машиналар бункеридан 3258 тонна дурдона тўкилди. Бу жами ҳосилнинг 86 процентини ташкил қилади.

— Яна 170 тонна пахта топширганимизда зиммамиздаги социалистик мажбуриятимизни ҳам бажарардик, — дейди колхоз раиси Абдусаттор Абдужабборов. — Ҳозир ҳамма куч ана шу ишга қаратилган.

...Бундан етти йил муқаддам колхозда сушилка қурилган, лекин ундан шу пайтгача фойдаланилмас эди. Чунки ўтган йилларда пахта ёғин-сочинга қолдирилмасдан йиғиб-териб олиниб, сушилкага сира эҳтиёж қолмасди. Колхозда «Бекорга сушилка қуриб, анчагина пул сарф қилинди», деб таъна қилувчилар ҳам топилди. Лекин халқимиз айтганидек, кутилгандек бўлмади. Кутилмаганда ёмғир устига ёмғир ёғди. Қор эрта тушди. Ҳосилнинг бир қисми эса ҳали далада.

Сушилка мана шундай пайтларда иш беради. Ҳозир терилган кўрак бригадалардан тўғри сушилкага келтириляпти. Бу гигант механизм бир соатда икки тонна кўракни қуритади. Қуритилган кўрак шу ерда баравария ишлаб турган учта кўрак чувиш машиналарига солинади. Бир зум ўтмай оппоқ пахта тележкаларга юкланиб, тайёрлов пунктларига жўнатилади. Бу ишларни амалга оширишда колхозчилардан Нишон Омонбоев, Бегимқул Жуманов, Ибрагим Назаровлар жонбозлик кўрсатмоқдалар. Дала ишларини мана шу усулда ташкил қилиш колхоз пахтакорларига жуда қўл келаяпти.

Колхоз пахтакорлари сўнгги ҳосилни йиғиб-териб олиш билан бирга ҳосилдан бўшаган ерларни шудгорлаш ишларини ҳам бошлаб юборишган. Бу ишга мавжуд ўнта ҳайдов тракторининг ҳаммаси жалб қилинган. Шундан бештаси «Т-4» маркали икки ярусли ҳайдов тракторидир. Бу ҳайдов тракторидан майдонларнинг хусусиятига қараб фойдаланилмоқда. Чунки икки ярусли плуг ерларни 40—45 сантиметр чуқурликда ағдаради. Натижада кўп йиллик ғумай, ажриқнинг илдизлари қиш давомида чирийди. Шунингдек, ажриққа қарши ҳар гектарга 50 килограммдан далапон химикати солиняпти. Маҳаллий ва минерал ўғитлар эса ер шароитига қараб чиқариляпти.

Йиғим-терим мавсумида ўз агрегатлари билан 150 тоннадан ошириб «оқ олтин» терган механизаторлардан Йигитали Тожибоев, Шокир Исроиловлар мана энди ҳайдов трактори рулига ўтиришди. Уларнинг ҳар бири кунига 7—8 гектардан ер бағрини тилишяпти.

Хуллас, колхоз далаларида ҳаёт қайнайди. Кузнинг ҳар бир фурсатини ғанимат билган колхоз аҳли дала ишларини конвейер усулда ташкил қилишган. Чунки келгуси йилнинг ҳосили ҳозирги ишларга, хусусан, кузги шудгор сифатига ҳам кўп жиҳатдан боғлиқ эканлигини улар яхши билишади.

Б. ХАЛИЛОВ,
Р. ШЕРАЛИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбирлари.

КАЛИНИН РАЙОНИДА

ОММА ОРАСИДА

КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми якунлари Калинин райони хўжаликларида кенг пропаганда қилинмоқда. Ҳозир 288 пропагандист, 774 агитатор, 1241 сиёсий ташкилотчи ва 540 сиёсий ахборотчи омма орасида бўлиб, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев нутқидан келиб чиқадиган вазифаларни сабзавоткорлар ва соҳибкорлар онгига етказмоқдалар.

Районда бўлиб ўтаётган учрашувлар ва кечаларда ҳам коллективлар олдида турган вазифалар атрофлича муҳокама қилинаяпти. Яқинда район меҳнаткашлари Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхоз сут соғувчиси КПСС XXV съезди делегати Фарида Аъзамова билан учрашдилар. Учрашувда сўзга чиққан ўртоқлар съезд қарорларини амалга ошириш юзасидан жойларда бажарилаётган ишлар тўғрисида мароқ билан ҳикоя қилдилар.

ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Район партия комитети ташкил этган илмий конференцияга пропагандистлар, агитаторлар, сиёсий ахборотчилар, сиёсий ташкилотчиларнинг катта отряди таклиф қилинди. Конференцияда район партия комитетининг секретари Ф. Исроилова КПСС XXV съезди қарорлари асосида янги урф-одатларни кенг пропаганда қилиш ва прогрессив традицияларни меҳнаткашлар ҳаётига татбиқ қилишнинг актуал масалалари тўғрисида доклад қилди.

Конференция қатнашчилари фалсафа фанлари доктори, профессор А. Ортиқовнинг «Ислом маросимларини замонавийлаштиришга уринишни танқид» деган темадаги лекциясини ҳам тингладилар. Сўзга чиққан нотиқлар янги анъаналарни жорий этишда тўпланган бой тажрибаларни ўртоқлашдилар, диний урф-одатларнинг зарари тўғрисида гапирдилар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ЧИҚИТДАН ЧИҚИТ ЧИҚМАЙДИ

БЕКОБОД ПАХТА ЗАВОДИНИНГ КОЛЛЕКТИВИ ЧИҚИТСИЗ ИШЛАШНИНГ ҲАДДИНИ ОЛДИ

БУ заводда пахта чиқити ортиқ йиғилиб қолмайдиган бўлди. Ҳолбуки ишлов берилаётган ҳар тонна пахтадан аввалгидек 8 килограммдан чиқит олинмоқда. Яқин-яқинларда диван ва кресло учун чиқит харид этаётган мебелчилар энди янги синтетик материаллар ишлат бошладилар. Бошқа пахта заводларида эса юзлаб килограмм чиқит тасодифан харидорни кутиб ётибди. Бу ерда эса ундай эмас. Хўш, чиқит нимага ишлатиляпти?

Бекобод пахта заводида ҳар бир сорт пахтанинг ўз технологияси бўйича чигитни ажратиш жорий этилиши муносабати билан чиқитсиз ишлаш мумкин бўлиб қолди. Инженерлар Н. Ситников, М. Габидуллина, П. Тулин, Н. Вардугин энг паст сорт пахтани ҳам тозалаш мумкин бўлса нима учун чиқитни тозалаб бўлмас экан, деган масалани ҳал қилмоқчи бўлдилар.

Тола чиқитларини регенерация қиладиган машина жорий этилиши чиқитсиз ишлаб чиқаришни ташкил этишда босилган биринчи қадам бўлди. Бу машина Давлат пахта тозалаш махсус конструкторлик бюросида ясалган эди. Шу босқичнинг ўзидаёқ чиқитни икки барвардан кўпроқ камайтириш мумкин бўлди.

Лекин яна 40 процент пахта шу чиқитда қолиб кетаётганди. Инженерлар яна тер тўкдилар. Иш содда бўлиб кўринсада, уни амалга ошириш машаққатли эди. Асосий пахта сингари чиқитдан ҳам йирик ва майда хас-хуслар тозалаб олинди. Лекин бу мақсадда ишлатилган шнекли машина заводнинг ўзида ясалган бўлиб, кўплаб ишлаб чиқарилаётган тўртта тозалагич машинадан узундан-узун — ўн тўрт метрга борадиган ўзига хос конвейер ҳосил қилинди. Ўлик ифлослигига қараб шнекнинг турли нуқталаридан — учига яқин ёки узоқроқдан ташлаб турилади. Ҳар сафар келтирилган чиқитни ўзига хос тозалаш технологияси шу тахлитда амалга оширилади.

Корхонада чиқитлар яхшилаб хилланади. Чиқит беш хил машинада: сепаратор, конденсор, тозалагич, жин машина ва тола чиқиқларидан олинади. Шу чиқитларнинг ифлослиги ҳар хил. Чиқит қанчалик ифлос бўлса, у шнекнинг шунчалик бош тарафидан солинади. Шу тахлитда ишлов берилган чиқит регенерацияга ўтади. Бир марта айлантиришнинг ўзида чиқитнинг ярми толага айланади. Қолгани яна тозалаш учун ташланади.

Хуллас, чиқитка ишлов бериш берк системаси вужудга келиб, бу система ҳамма толани ажратиб олишга имкон беради. Шундай қилиб, завод ишловдан ўтказаётган ҳар тонна пахта ҳисобига қўшимча 8 килограмм яроқли маҳсулот оляпти. Корхона бир тонна тола чиқитига 100 сўм оларди, регенерация этилган толанинг бир тоннаси учун эса 400 сўм оляпти. Бир йилда қўшимча 50 минг сўм фойда кўряпти.

Соҳадаги кўпгина корхоналарнинг мутахассислари бу ерга келиб кетишди. Улар чиқитни регенерация қилиш тажрибасини ўрганиб ўзларида ҳам жорий этадиган бўлишди. Бу орада Бекободда янги бир эксперимент бошлаб юборилди. Инженерлар регенерация қилинган толанинг ҳаммасини тўқимачиларнинг талабларига мос келадиган даражага етказишмоқчи. Бунинг учун чиқит тозалашда ҳосил қилинган маҳсулотни учинчи ва тўртинчи сорт пахта тозалаш асосий технологик оқимига такрор тушириб кўрдилар. «Аралаш» толанинг дастлабки туркуми лабораторияда синаб кўрилганда ГОСТ талабларига монанд бўлиб чиқди.

ЎзТАГ.

Дунё овози
чет эл хабарлари

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Чет эл матбуоти КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Югославияга қилган дўстона визитини кенг ёритмоқда. Л. И. Брежневнинг Белградга келиши, Совет—Югославия музокаралари бошланганлиги тўғрисидаги хабарлар берилган. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари шарафига берилган кечқурунги зиёфатда И. Броз Тито ва Л. И. Брежнев сўзлаган нутқлар муфассал баён қилинган. Газеталар Л. И. Брежневга Югославия Социалистик Федератив Республикасининг олий ҳарбий мукофотлари — Озодлик ордени ва Белград шаҳрининг эсдалик олтин медали топширилганлиги тўғрисида хабар беради.

Л. И. Брежневнинг Белградга келган биринчи куни тўғрисидаги муфассал материаллар Югославияда чиқадиган газеталарнинг биринчи саҳифаларида босилган. «Борба» газетаси Л. И. Брежнев билан И. Броз Титонинг Оқ саройдаги учрашуви самимий ва қизғин ўтганлигини, аэродромдан то резиденциягача бўлган бутун йўл мобайнида белградликлар Л. И. Брежневни ва бошқа ҳурматли совет меҳмонларини самимий табриклаб турганликларини таъкидлайди.

«НЬЮ-ЙОРК ТАЙМС» газетаси Совет—Югославия муносабатларининг мазмунини қасддан бузиб кўрсатишга уринаётган ғарб доираларини Л. И. Брежнев танқид қилган сўзларни алоҳида бўрттириб кўрсатган.

«УНИТА» газетаси Л. И. Брежневнинг Югославияга қилган ҳозирги визитининг мақсадларидан бири социалистик жамият қураётган ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорликнинг янги шаклларини аниқлашдан иборатдир, деб таъкидлайди.

* * *

Польшада чиқадиган газеталар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Герек имзолаган «Совет Иттифоқи ва Польша Халқ Республикаси ўртасидаги ҳар тарафлама ҳамкорликни янада ривожлантириш учун, совет ва поляк халқларининг дўстлигини мустаҳкамлаш учун» деган қўшма баёнотнинг тўла текстини босиб чиқарган. Матбуот Минск трактор заводида бўлиб ўтган Совет—Польша дўстлиги митинги тўғрисида кенг ҳисоботни, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеров ва Э. Герек нутқларининг тўла текстларини босиб чиқарган.

(ТАСС, 16 ноябрь).

Кубада совет «Прогресс» нашриётида испан тилида чоп этилган В. И. Лениннинг 12 томлик танланган асарлари катта қизиқиш уйғотди. Суратда: Гавананинг Обиспа кўчасидаги китоб магазинида кубаликлар В. И. Ленин асарлари билан танишмоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ЛЮКСЕМБУРГ. Нон ва нон маҳсулотлари нархи ўн процентдан кўпроқ оширилганлиги бу ерда эълон қилинди. Бу йил ана шу маҳсулотларнинг нархи биринчи марта оширилаётгани йўқ.

ЖАЗОИР. Тиарет шаҳрида жун газлама ишлаб чиқарадиган Африка қитъасидаги энг йирик комбинат очилди.

Энг замонавий машина-ускуналар билан жиҳозланган комбинат бир йилда сал кам тўрт миллион метр жун газлама тўқиб чиқарадиган бўлади. Ана шу йирик корхонанинг ишга туширилиши — мустақил миллий экономикани вужудга келтириш йўлида қўйилган яна бир қадамдир.

ТРИПОЛИ. Малакали миллий кадрлар тайёрлаш проблемаси — Ливия олий халқ конгрессининг бу ерда ўтаётган сессиясидаги муҳим масалалардан биридир. Ливия революцион қўмондонлиги кенгашининг Раиси М. Каддафи ва маориф министри М. Шариф шу масала юзасидан нутқ сўзладилар. Сўнгги йилларда республика бу соҳада катта муваффақиятларга эришганлиги, 1976 йилда Ливияда ўқувчилар сони 760 минг кишидан ошиб кетганлиги таъкидлаб ўтилди. Ўндан кўпроқ институт ва коллеж очилди, давлат университетидаги факультетлар сони кўпайди.

ЯУНДЕ. Сан-Томе ва Принсипи Демократик Республикасининг президенти Мануэл Пинто да Коста Анголадан қайтиб келганидан кейин Сан-Томе аэропортида гапириб, бундай деди: Португалия собиқ мустамлакалари мустамлакачилик ҳукмронлигига қарши биргаликда олиб борган кураш энди ана шу мамлакатларнинг қолоқлигига қарши, иқтисодий ва социал тараққиёти учун курашга айланди. Президент Ангола Халқ республикасининг бир йиллиги муносабати билан Анголада ўтказилган тантаналарда иштирок этди.

(ТАСС, 16 НОЯБРЬ).

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

КАТМАНДУ, 16 ноябрь. (ТАСС). «Найя Самаж» газетаси бундай деб ёзади: СССР билан Непал ўртасидаги дўстлик, улар ўртасидаги ҳамкорлик ва ҳамжиҳатлик доимо мустаҳкамланиб, кенгайиб бормоқда. Ялпи тинчликка ва тинч-тотув яшашга интилиш ҳар икки мамлакат ўртасидаги муносабатлар учун характерлидир. Тенг ҳуқуқли самарали ҳамкорлик ҳам, советлар мамлакатининг Непалга беғараз ёрдам бераётганлиги ҳам бу муносабатларга хосдир. Соғлиқни сақлаш ва маорифни, қишлоқ хўжалиги ва транспортни ривожлантиришда, энергетика ва саноат соҳасида бир қанча объектларни қуришда Совет Иттифоқи кўрсатган ёрдам ва мадад Непални иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришда ва Непал халқининг турмушини яхшилашда муҳим роль ўйнади.

Непал короли Бирендранинг СССРга бошланган визити, деб ёзади пировардида газета, ҳар икки мамлакат ўртасида мустаҳкам ва самимий муносабатларни ривожлантиришда муҳим босқич бўлади.

ТИНЧЛИКНИНГ БИРИНЧИ КУНИ

БАЙРУТ, 16 ноябрь. ТАСС мухбири А. Уразов хабар беради: Ливанда тинчликни сақловчи араб мамлакатлари хавфсизлик кучлари бўлинмаларини Байрутда жойлаштириш ниҳоясига етказилди. Олти соат мобайнида 8 минг солдат ва 250 танк Ливан пойтахтининг ҳар икки секторида планда кўзда тутилган позицияларни эгаллади.

Бу кучлар, аввало, муҳим давлат муассасалари — парламент, радиостанция, телевидение, министрликларнинг бинолари, Байрут халқаро аэропорти ва денгиз портини назорат остига олдилар.

Кўп ойлар мобайнида биринчи марта ўтган кечаси Байрутда осойишталик ҳукм сурди. Биророта отишма тунги шаҳар тинчлигини бузмади.

Тинчликни сақлаш кучлари пойтахтдан шимолроқда денгиз соҳили бўйлаб, шу жумладан Амшит деган қишлоқда жойлашган христианларнинг районларида позицияларни ва Байрутдан жануб томондаги Шуф округининг бир қанча районларини ҳам эгалладилар. Бу кучлар яқин 48 соат ичида Триполи ва Сайда шаҳарларига ҳам кириб боришлари лозим.

Араб мамлакатлари кучларининг инженерлик бўлинмалари бугун кўчаларни баррикадалардан тозалашга ва миналарни зарарсизлантиришга киришдилар. Яқиндагина Байрутдаги фронт чизиғи ана шу кўчалардан ўтган эди.

Информация министрлигида кенгаш ўтказилди. Бу кенгашда оммавий ахборот воситалари — радио билан телевидениени бирлаштириш тўғрисида қарор қабул қилинди. Бироқ ўнг христиан кучларнинг раҳбарлари ўзлари назорат қилиб турган Амшитдаги радиостанцияни маъмурларга топширишни ҳозирча пайсалга солмоқдалар.

Ливан матбуоти уруш ҳаракатларининг тўхтатилганлиги Ливан можаросининг ҳал этилганлигини ҳали билдирмаётганлигини таъкидламоқда. Бу можарони вужудга келтирган сабаблар ҳали бартараф этилгани йўқ, энди кураш сиёсий майдонга ўтмоқда.

Зеница шаҳри Югославия металлургия саноатининг маркази ҳисобланади. Бу ердаги металлургия комбинатида мамлакат ишлаб чиқара диган хомашёнинг 50 процентга яқини тайёрланади. Суратда: Босния дарёси қирғоғидаги районлардан бирида.

ТАНЮГ—ТАСС фотоси.

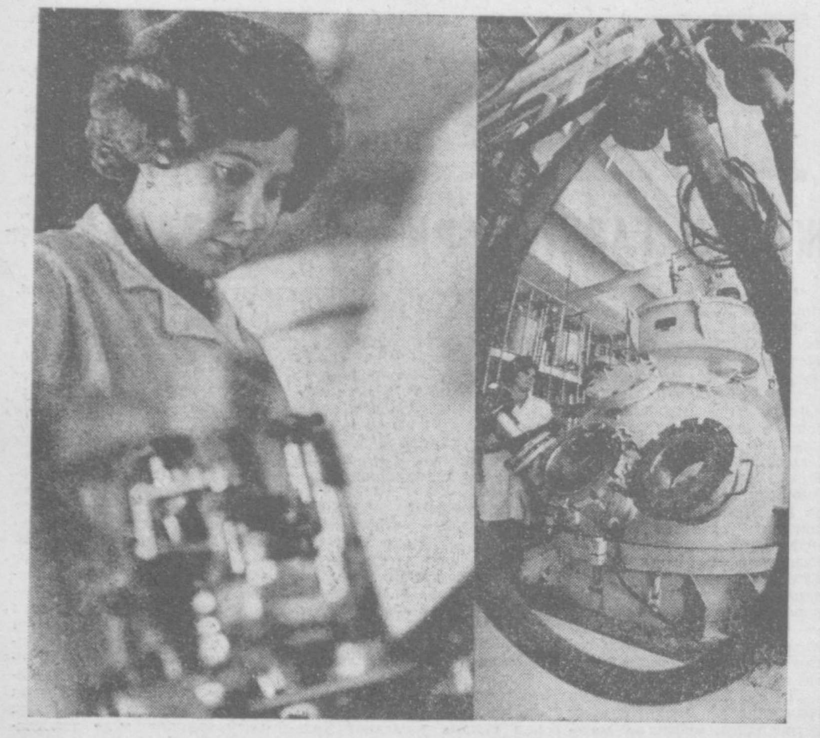

Тошкентдаги «Союзпарфюмерпром» фабрикаси 80 дан зиёд хилма-хил духи, одеколон ва кремлар ишлаб чиқаради. Мазкур фабрика Ўрта Осиёдаги энг йирик парфюмерия корхоналаридан бири ҳисобланади. Суратларда: (чапдан) корхона ишчиси комсомол Т. Абдукомилова шаҳар советининг депутати. У кунлик иш нормаларини ортиғи билан бажариб келмоқда, цех участкаларидан бирининг кўриниши.

В. Молгачев фотолари.

(ЎзТАГ).

УЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТЛАРИ

ИЖОДИЙ ПАРВОЗ

ИСТЕЪДОДНИНГ камоли устозинит меҳрида деганларича бор. Мураббийнинг жонбозлиги, беминнат кўмаги ва йўл-йўриқлари умидли ёшларга қанот бағишлайди. Мустақил ижод йўли уларни олға чорлайди.

Бугунги кунда кўпчиликнинг оғзига тушган, истеъдодини муваффақиятли намойиш қилаётган бу ансамбль коллективи ҳам ўзига хос изланиш йўлидан борди, устоз ижодкорларнинг маҳоратидан баҳраманд бўлди. Ҳа, ансамбль энди ташкил топган ўша дастлабки йилларда атоқли санъаткорларнинг яқиндан амалий ёрдамига муҳтож эди.

Тез орада умидли коллектив тажрибали ижодкорлар оталиғига олинди. Пётр Григорьевич Тин, республикада хизмат кўрсатган артист Хван Ден Ук каби истеъдод эгалари кўмагида ансамбль ўз қиёфасини шакллантира борди.

— Ҳамма шарт-шароитлар, имкониятлар муҳайё қилинди,— дейди ансамблнинг бадиий раҳбари П. Г. Тин.— Колхоз правлениеси ҳам, партия ва комсомол ташкилотлари ҳам бизга ҳар томонлама ёрдам бериб турдилар. Колхознинг ҳашаматли маданият саройи ансамбль ихтиёрида эди.

Орадан кўп ўтмай музика раҳбари ҳам тайинланди. Виталий Лим бу вазифани жон-дилидан адо этабошлади. У ҳозир Тошкент Давлат консерваториясининг бешинчи курс студенти. Қисқаси, музика раҳбари ҳам, балетмейстер ҳам ўзимизнинг колхоздан етишиб чиқди...

Хўжалик аъзоларининг кўпчилиги корейслар эмасми, ансамблни «Чен-чун» деб номлашга қарор қилинди. Чен-чун — ёшлик демак! Унинг исми-жисмига монанд. Ансамблнинг солистлари навқирон йигит-қизлар. Концерт репертуаридан ўрин олган шўх қўшиқ ва рақслар ҳам бахтиёр ёшликни тараннум этади.

Корейс халқ қўшиқларини маҳорат билан куйлайдиган ҳаваскор Герасим Юн колхозда электрик бўлиб ишлайди. Хўжалик сут-товар фермасининг лаборанткаси Лидия Ким ансамблнинг энг яхши солистларидан бири. Шофер Абдунаби Йўлдошев труба асбобида ёқимли куйларни жуда ўрнига қўйиб ижро этади.

Чиндан ҳам Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг «Чен-чун» халқ эстрада ансамбли ҳар томонлама мақтаса арзийдиган етук ҳаваскорлик коллективларидан бири. У ҳали ёш. Ташкил топганига энди 6—7 йил бўлди, холос. Аммо, шу қисқа вақт ичида ансамблнинг ижодий фаолияти кенгайиб кетди. Бой концерт репертуарига эга бўлинди.

Ижрочилик маҳоратини ошира борган ёш истеъдодлар коллективи томошабинлар эътиборини ўзига тортди. Колхоз далаларида, фермаларида ташкил этилган концертлар илиқ қарши олинди. Бу дастлабки ютуқлар ансамблга ижодий парвозлар учун кенг йўл очиб берди. Республикамизда ўтказилган ҳаваскорлик коллективларининг конкурсларида бир неча бор ғолиб чиқди. Улар Бутуниттифоқ конкурсларидан ҳам лауреат эгалари бўлиб қайтдилар.

Ансамблнинг ҳар бир ижодий сафари ўзига хос катта имтиҳон бўлди. Шу сабабли гастролларга ҳаваскорлар янги концерт программалари билан чиқишар, ижро этиладиган қўшиқ ва рақсларнинг жозибали бўлишига ҳаракат қилишарди. Жиззах, Сирдарё, Самарқанд областлари бўйлаб ўтказилган гастроллар ҳам уларга катта қувонч бахш этди. Ҳаваскорларнинг чиқишлари профессионал ижодий коллективлардан қолишмасди.

Колхоз ҳаваскорларининг бу йил тайёрлаган концерт программаси ранг-баранглиги ва жозибадорлиги билан ажралиб туради. Унда корейсча, ўзбекча, рус ва украинча номерлар анчагина. Шу билан бирга чех, югослав, италянча қўшиқ ва музикалар ҳам программадан кенг ўрин олди.

Шу сабабли «Чен-чун» халқ эстрада ансамблининг концерт фаолияти бу йилги Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати номзодлигига дадил тақдим этилди. Улуғ Октябрь байрами арафасида ансамбль аъзолари катта қувончли воқеанинг шоҳиди бўлдилар. Ижодий коллектив Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати деган юксак ном эгаси бўлди.

Колхозчиларнинг беҳад шодланганлигини айтмайсизми! Бу шодиёна ўша куни колхозда чинакам санъат байрамига айланди. Ёшу-қари севимли ансамблни бу мукофот билан қизғин муборакбод қилди. Маданият саройида ҳаваскорлар томонидан берилган концерт ярим кечагача давом этди.

Республикамиз меҳнаткашлари соврindор бу халқ эстрада ансамбли концерт программасини «зангори экран» орқали бир неча бор томоша қилишган. Яқинда телевизор орқали намойиш этилган «Ёш овозлар» кўрсатувида «Чен-чун» — ёшлик ансамбли энг яхши қўшиқ ва музикалари билан қатнашди. Ҳар бир номерда унинг ижодий баркамолликка эришганлиги яққол кўриниб турарди.

Ҳа, ансамблнинг парвози чакки эмас. Истеъдодларнинг маҳоратлари янада ортади.

А. АЛИЕВ.

АХБОРОТ БИЗГА ЁЗАДИЛАР

АТЕИСТЛАР УЧУН

«Ўқитувчи» нашриёти олий ўқув юртлари учун дарслик сифатида тавсия этилган «Илмий атеизм» китобини нашрдан чиқарди. Қўлланмани ўзбек тилига таржима қилишда фалсафа фанлари доктори, профессор Абдураҳмон Ортиқов ижодий ёндошиб, маҳаллий фактлардан фойдаланди.

«Медицина» нашриёти эса Н. М. Аксарининг «Гўдак болалар тарбияси» дарслик китобини чоп этди.

Т. ХЎЖАЕВ.

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК

Қишлоқ аҳолиси янги, замонавий универсал магазин хизматидан мамнун. Янгийўл район матлубот жамияти Калинин номли колхоз меҳнаткашлари илтимосини инобатга олиб, қишлоқда яна бир янги магазин очди. Олти бўлимдан иборат бу универсал савдо марказида истаган нарсани харид қилиб олиш мумкин.

В. БОБОХОНОВ, пенсионер.

ҚИШКИ КИЙИМ ФОРМАСИГА ЎТИЛДИ

Тошкент гарнизони бошлиғининг буйруғи билан гарнизон қўшинлари шахсий состави қишки кийим формасига ўтди.

Спорт

«БИНОКОР» ИЛГАРИЛАМОҚДА

«Бинокор» хоккейчилари навбатдаги турда Свердловскнинг армия спорт клуби командаси билан бўлган икки учрашувда ғолиб келганлигини хабар қилган эдик. Шу турнинг бошқа ўйинларида қуйидагича натижалар қайд этилди. «Локомотив» (Москва) — «Сибирь» (Новосибирск) — 4:5, 1:5, АСК (Липецк) — Торпедо» (Усть-Каменогорск) — 4:4, 5:5, Урицкий номидаги спорт клуби (Қозон) — «Салават Юлаев» (Уфа) — 4:4, 2:3, «Автомобилист» (Свердловск) — «Дизелист» (Пенза) — 5:5, 8:1, Ижсталь» (Ижевск) — АСК (Куйбишев) — 8:2, 12:3.

Командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	У	Ш	О
«Автомобилист»	20	147-56	35
«Сибирь»	20	88-48	34
«Салават Юлаев»	18	83-38	30
«Ижсталь»	20	122-78	26
Урицкий номли спорт клуби	18	74-63	21
«Торпедо»	20	82-88	20
«Молот»	18	60-71	19
«Дизелист»	18	50-47	18
АСК (Кб)	18	61-85	14
«Бинокор»	18	46-77	12
АСК (Липецк)	20	77-101	11
«Локомотив»	18	50-86	10
«Сокол»	18	48-83	9
АСК (Св)	20	50-127	5

СПОРТЧИЛАР НАТИЖАСИ, ТРЕНЕРЛАР ОЧКОСИ

Бекободда область спорт маҳорати олий мактаби соврини учун академик эшкак эшиш бўйича мусобақалар бўлиб ўтди.

Эркаклар икки километрга, аёллар эса 800 метрга бўлган масофада мусобақалашдилар. Эркаклар ўртасида бўлган мусобақада бекободлик «Меҳнат» жамияти аъзоси А. Кудряшов ғолиб келди. Аёллар баҳсида нукуслик А. Мустафоева биринчи бўлди.

Бекободлик тренер А. Ғаниевнинг шогирдлари бошқаларга қараганда муваффақиятли қатнашганлиги учун устоз 280 очко тўплаб, биринчи ўринни олди.

МАШИНАСОЗЛАР ШИФОХОНАСИ

«ТАШСЕЛЬМАШ» заводининг машинасозлари тайёрлаётган хилма-хил «зангори кема»лар пахтакорларнинг оғирини енгил қиляпти. Ҳозир бу корхона тамғаси босилган серунум машиналарни Қозоғистон, Озарбайжон ва Ўрта Осиё республикаларининг пахтазорларида учратиш мумкин. Беш миллион 300 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини тезроқ тиклашга ҳаракат қилаётган республикамиз пахтакорларига бу йил 30 мингтадан зиёд «зангори кема» ёрдам бераяпти.

Тошкентлик машинасозлар шу кунгача пландан ташқари юздан зиёд машина, белгиланганидан 220 минг сўмлик кўп эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқардилар.

Бундай муваффақиятларнинг сири нимада? Биз ана шундай савол билан кўпгина машинасозларга мурожаат қилдик. Уларнинг айтишларича, техникага суянган ҳолда иш тутиш билан бирга ишчиларга, инженер-техник ходимларига жуда яхши шароит яратиб берилаётгани, намунали медицина хизмати кўрсатилаётгани ютуқлар омили бўлмоқда. Мана эллик йилдирки, медицина-санитария қисми корхона машинасозлари хизматида. Республикада хизмат кўрсатган врач, медицина фанлари кандидати, шифохона бош врачи Наби Восихонов билан учрашиб, корхона ишчи-хизматчиларига қандай тиббий ёрдам кўрсатилаётганлиги ҳақида суҳбатлашдик.

— Бизнинг зиммамизга шу завод ишчилари, инженер-техник ходимларининг соғлиғини сақлашдек шарафли вазифа юклатилган. Шифохонамизда 30 нафар тажрибали врач, 80 дан ортиқ ўрта медицин а ходимлари ишлаб турибди, Завод ишчиларининг соғлиғини сақлаш ишларини амалга оширишда катта имкониятларга эгамиз. Ихтиёримизда медицина техникаси ва аппаратлари билан яхши жиҳозланган поликлиника, 125 ўринли шифохона, завод территориясида учта соғлиқни сақлаш пункти, аёлларга хизмат кўрсатадиган гигиена хонаси, мустақил дорихона бор.

Завод медицина-санитария бўлими ходимлари даволаш ишлари билангина шуғулланиб қолмай, касалликнинг олдини олиш чоралари — профилактика ишлари билан кўпроқ шуғулланадилар. Ишчиларни диспансеризация йўли билан даволаш, уларни медицина кўригидан ўтказиб туришга катта аҳамият берилмоқда. Амалга оширaётган тадбирлар натижасида йил сайин ишчилар орасида касаллик камайиб бормоқда. Касалликни камайтириш, санитария маданиятини кўтариш катта аҳамиятга эга. Бунинг учун цех ва участкаларда тез-тез суҳбатлар, лекциялар ўтказиб турилади.

Ҳозир завод қайта реконструкция қилинмоқда. Цехлар ёруғ, озода, ҳавоси мусаффо бўлишига алоҳида аҳамият бериляпти. Бу ишларни амалга оширишда қизил ярим ой жамияти аъзолари катта ёрдам бермоқдалар. Завод цехларида 90 та санитария постлари ташкил қилинган. Медицина хизматини янада яхшилаш мақсадида кадрларнинг билим ва малакаларини оширишга эътибор кучайтириляпти. Ҳозир бу коллективда учта Республикада хизмат кўрсатган врач, беш олий категорияли ва олти биринчи категорияли врач хизмат қилмоқда. Врач Мария Яковлевна Кандикова завод ташкил қилингандан бери машинасозларга хизмат қилиб келмоқда. Врач Рахила Борисовна Шабалина, Роза Александровна Арзумелкова, Людмила Ивановна Бессонова, Зоя Тимофеевна Павленколар 25-30 йилдан бери шу коллективда хизмат қилиб, беморларнинг миннатдорчиликларига сазовор бўлмоқдалар. Республикада хизмат кўрсатган врачлар Анна Георгиевна Попова, Санобар Иброҳимова ўз тажрибаларини ёшларга ўргатмоқдалар.

— Наби ака, келгусидаги режалар қандай, — сўрадик бош врачдан.

— Келгусида машинасозларга медицина хизматини янада яхшилаш мақсадида шифохонамиз замонавий асбоб-ускуналар билан бойитилади. Завод қошида юз ўринли тунги профилакторий битказилиб, ишга тушиш арафасида турибди. Иссиққўлда 300 ўринли пансионат қурилмоқда. У келгуси йил дам олиш мавсумигача ишга туширилади.

Шифохонанинг ич касалликлари бўлимида ҳам бўлдик. Бўлим мудири Ойсулув Абдуллаевадан амалга оширилаётган ишлар ҳақида гапириб беришни илтимос қилдик.

— Бизнинг касалхонамиз 125 ўринга мўлжалланган бўлиб, асосан ич касалликлари билан оғриган беморлар даволанади. Беморларнинг тезроқ соғайиб кетишлари учун дори-дармонлардан ташқари сув билан даволаш, даволаш физкультураси ва бошқа физиотерапия усулларидан ҳам кенг фойдаланамиз. Шунингдек, ҳисобда турган айрим ишчиларнинг касал бўлиб қолишлари олдини олиш мақсадида ҳам касалхонамизга ётқизиб кузатиб борамиз.

— Мен Эркин Содиқов ман. Заводнинг 49-цехида ишлайман, — дея ўзини таништирди бир бемор. — Биз ишчилар завод маъмурияти, касаба союз ташкилоти кўрсатаётган ёрдамдан ниҳоятда хурсандмиз. Нега десангиз, ишчиларнинг дам олишлари, касал бўлиб қолишса, тезда шифо топишлари учун ҳамма имкониятлар яратиб берилган. Мен шу корхонада беш йилдан бери ишлаяпман. Ишлар жуда яхши кетаяпти. Планларимиз ҳам ўз вақтида бажариляпти.

Мен ошқозон касали билан оғриган эдим. Келганимга унча кўп вақт бўлмаса-да, анча соғайиб қолдим. Эрта-индин цехимга ишга қайтаман. Шифо топишимда айниқса, Ойсулув опа катта ғамхўрлик қилдилар. Шунингдек, ҳамширалардан Вера, Мариналар беморларнинг ҳурматига сазовор бўлишган. Мен уларга ҳамкасбларим номидан миннатдорчилик билдириб, қўлингиз дард кўрмасин, меҳрибон шифокорлар, дейман...

А. ИСОҚОВ.

Тошкент оқартув техникумининг талабалари тез-тез шаҳар кезиб, диққатга сазовор жойларни, гўзал манзараларни расмга туширадилар. Суратда: учинчи курс студентлари Р. Аҳмедов ва И. Нурматовлар Гагарин хиёбонида кўз манзараларини қоғозга кўчирмоқдалар.

Е. Ботиров ва Н. Муҳаммаджонов фотоси.

АЖОЙИБ СОВҒА

Тошкент қишлоқ хўжалик институти студентлари пахта теримидан қайтгунларигача уларга ажойиб совға тайёрланди. Олий ўқув юртининг бир неча лабораториялари Венгрия ва Польша Халқ Республикасидан келтирилган жиҳозлар ва ўлчаш асбоблари билан жиҳозлаб қўйилди.

Ҳозир институт аудиториялари, лабораториялари одатдан ташқари гавжум. Бу ерга қишлоқ хўжалик мутахассислари, илмий-текшириш институтларининг вакиллари келиб, янги жиҳозлар билан танишмоқдалар. Асосан Венгриянинг «Метримпекс» ташқи савдо корхонаси уюштирган бу техник кўрсатув меҳмонларда ҳам, студентларда ҳам катта таассурот қолдирмоқда.

— Техник кўрсатув бир неча кун давом этади, — дейди институтнинг ўқув ишлари бўйича проректори С. Р. Муҳаммадхонов. — Кўрсатувдан сўнг барча лаборатория жиҳозлари, асбоб-ускуналар студентларимизнинг, илмий иш олиб бораётган ходимларимизнинг ихтиёрида бўлиб қолади.

...Ўсимликлар ва озуқаларни анализ қилиш лабораториясидамиз. Шинамгина иккита хонага ўн бешдан ортиқ йирик асбоб-ускуналар ўрнатилган. Анализ махсус қуритиш шкафидан бошланади. Оддий холодильникка ўхшатиб ишланган бу шкаф ичида иссиқлик 140 даражага етади ва ўсимлик жуда тез муддатда қурийди. Қуриган ўсимлик ёки озуқа таркибий қисмлари махсус сув буғида ишлайдиган қуритиш аппаратида турли эритувчилар ёрдамида экстракция қилинади. Сўнгра печда қизитилиб, эритувчидан керакли модда ажратиб олинади. Ўсимлик ва озуқани анализ қилиш, унинг таркибида қандай янги моддалар борлигини аниқлаш жараёни шу тартибда давом этади.

Лабораториядаги магнит аралаштиргичли чайқатиш аппарати, махсус мўрили шкаф, хромотография асбоблари ҳам моддалар таркибини анализ қилиш жараёнини анча енгиллаштиради.

— Бундай янгиликларни бошқа кафедралар лабораторияларида ҳам учратиш мумкин, — дейди анорганик ва аналитик химия кафедрасининг доценти Тўхтамурод Сайдалиев. — Жумладан оқар сувларни анализ қилиш лабораторияси, контроль-уруғ лабораторияси ҳамда польшалик мутахассислар ишлаб чиқарган асбоб-ускуналар билан жиҳозланган биохимия ва ветеринария-диагностика лаборатория ва кабинетлари ўқув жараёнини янада қизиқарли ўтказишда, илмий ишларимизни ривожлантиришда катта ёрдам беради. Яқин кунлар ичида Венгриядан яна бир лаборатория учун асбоб-ускуналар келтирилади. Институтда ипакни анализ қилиш лабораторияси ҳам жиҳозланади.

Венгрия Халқ Республикасининг «Метримпекс» ташқи савдо корхонаси ишлаб чиқарган жиҳозлар ва ўлчов асбоблари техник кўрсатуви очилишига бағишланган матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда сўзга чиққан институт ректори Э. Т. Шайхов, венгриялик мутахассис Э. Фешюшлар бу техник кўрсатув мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик алоқалари янада мустаҳкамланишига хизмат қилишини алоҳида таъкидлаб ўтдилар.

А. РАҲИМОВ.

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 20 ноябрда чиқади).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТАОМЛАРГА ДОРИВОР

ТОШКЕНТ ЁҒ-МОЙ КОМБИНАТИНИНГ МАҲСУЛОТЛАРИ —

АГАРДА СИЗ ЭНГ ШИРИН ТАОМЛАР ШИНАВАНДАСИ БЎЛСАНГИЗ ҲАМ

«БАҲОР» ВА «ПРОВАНСАЛЬ» МАЙОНЕЗИ ТАЪБИНГИЗГА ЖУДА МОС ТУШАДИ

Бу тайёр мазали ва хушхўр доривор гўшт, балиқ, уй паррандалари ва сабзавотлардан тайёрланган совуқ ва иссиқ таомларга тотли таъм киритади. Майонез қўшилган ветчина, колбаса, сельдли бутербродлар одатдагилардан анча мазалидир.

Майонез ўсимлик мойи, тухум сариғи, горчица, шакар, уксус ва бошқа бирикмалардан ташкил топган. Унинг таркибига яна қуйидагилар киради: организм томонидан енгил ўзлаштириладиган қимматли хушхўр озуқа — ёғ ҳам киради. Уксус ва бошқа моддалар таомнинг яхши ўзлаштирилишига кўмаклашади.

Майонез банкачаларда (200 грамм) қопқоқлари маҳкам беркитилган ва қадоқланган ҳолда сотилади. Бу маҳсулотни +10—14 градус С ҳароратда қоронғи жойда сақлаш тавсия этилади. Оғзи маҳкам беркитилган банкачада у 30 кун мобайнида ўз барча таъм сифатларини сақлайди. Майонез ҳамма озиқ-овқат магазинларида мавжуд.

ТОШКЕНТ ЁҒ-МОЙ КОМБИНАТИ
«ЎЗТОРГРЕКЛАМА».

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Эрталабки гимнастика. 10.30— **Масканимиз шў ер** (бадиий фильм, 1—2-серия). 12.40 — Инсон ва қонун. 16.00 — «Адабий учрашувлар». Н. Тихонов. 16.40 — Табиат билан танишамиз. 17.00 — Сўз — олимларга. 17.15 — Шахмат мактаби. 17.45 — Жилолар. 18.15 — **Моҳир қўллар. 11.00 — Ота-оналар, сизлар учун. 11.30** — Умид стартлари. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Шеърлар — болаларга. 19.30 — Миллионлар ленинча университети. 20.00 — Концерт. 20.30 — М. Байжиев. **«Биз — эркаклармиз»** (телеспектакль). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Балли, қизлар. 23.30 — Концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Зоология. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.25 — Ўқув кўрсатуви. 13.00 — Қувноқ стартлар. 18.30 — Болалар учун фильм. 18.45 — Биз 70-йиллар комсомоллари. 19.15 — Инсон ва қонун. 19.45 — **«Ахборот».** 20.00 — Кино оламида. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Ёзувчи ва замон. 21.50 — Ўн минут музика. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22..30 — Ўзбекистон чорвадори. 22.50 — Концерт. 23.30 — **Мансаб даражаси учун имтиҳон** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Ёшлигимнинг бахтли ҳазили (телеспектакль, 1-қисм). 20.25 — Тошкент янгиликлари. 20.40 — Немис тили. 21.10 — Физика.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 18|XI да **Флория Тоска**, 19|XI **Князь Игорь**,

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18|XI да **Олтин девор**, 19|XI да **Келинлар қўзғолони**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 18|XI да **Хонума хоним**, 19|XI да **Жоним фидо**.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Шимолий Осетия АССРда хизмат кўрсатган артист Эмиль КИО раҳбарлигида йирик иллюзион ревю гастроллари** (19.30).

Кино

...Ва бошқа расмий кишилар — «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Найзабозлар — «ҚОЗОҒИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Маҳалламиздан чиққан фюрер — «ВОСТОК» (12, 14, 16, 17.30, 19, 20.15, кичик зал).

Маккеннининг олтинлари — «НУКУС» (11, 13.30, 16, 18.15, 20.30).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, эълонлар — 338142.

Р. 14838 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64583. В—2672.